

Szerkesztőség:

Arad, Aesev.-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat,
Bulev. Regele Ferdinand 4/22,
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP,

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej
Fél évre ... .. 420 Lej
Negyed évre ... .. 210 Lej
Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szavazzon a közönség!

Az aradi Kereskedelmi Testület helyes érzékkel, az árumintavásárra kirakatversenyt rendezett, hogy ezzel is színesebbé tegye a város külső képét, és fokozza a kiállítás művészi színvonalát. Ugyanez a nemes versengés tapasztalható a mintavásáron is. A kiállító cégek itt is versenyeztek egymással, hogy minél izlősebb és tetszetősebb keretben állítsák ki áruikat, hogy kényszerítsék a nézőt megállni a maguk fiülkéje, sátra vagy pavillonja előtt. A színek, a kifinomodott stílus, izlés, a nagyszerű dekoratív hatások szinte megrohanták a szemlélőt és egyöntetűen alakult ki a megállapítás: az aradi árumintavásár művészi szempontból is kiállja a legszigorúbb kritikát.

Azt a lelkesedést, amely a kirakatversenyt jellemezte, bele szeretnők vinni magába a mintavásárba is. Látjuk, hogy a kiállítóknak nemcsak az a szempontjuk, hogy minél nagyobb s eredményesebb üzletkötésekkel zárják a vásárt, hanem, hogy izléses helyiségükkel, áruiknak gondos, szakszerű és figyelmes elrendezésével is tüntessenek cégük fejlettsége és jóhírneve mellett. Ugy érezzük, hogy ezt a törekvést honorálni kell. A kedves figyelemre hasonlítóval kell felelni és ezt senki más nem állhatja meg, mint maga a nagyközönség, a vásárt látogató ezrek. Az elismerés pálmáját kell átnyújtani azoknak a kiállítóknak, akik a kiállítás látogatóinak a legszebbet nyújtják. Biztosszerű, igaz zsüri csak maga a közönség lehet, ennek a pártatlan és becsületes ítélete a legmelegebb és legszebb kitüntetés. Az Aradi Közlöny most arra a szerepre vállalkozik, hogy közvetítse az ezrek ítéletét a kiállító cégeknek s megszavaztatja a közönséget. Felveti azt az aktuális és izgató kérdést, hogy a vásáron ki állított ki a legizlősebben, a legszebben és a maga szakmájában ki mutatta be a legtökéletesebbet. Lapunk belsejében szavazólapot közlünk, amellyel mindenki három nekitűzött névre szavazhat és a szavazatok arányában dől el, hogy ki az első, második és harmadik nyertes. Az eredményt még a kiállítás bezárása előtt nyilvánosságra hozzuk és gondoskodunk arról is, hogy a szavazás eredménye a győztesek javára marandó formában örökíttessék meg. Ezzel a ténnyel a kiállítás művészi jelentőségét óhajtjuk fokozni és a kiállítás sok ezernyi látogatójának segítségével kívánjuk a babért azoknak átnyújtani, akik erre a legjobban rászolgáltak.

Hadbírótság elé kerülnek az aradi szerb internáltak kintói. — Strassnoff emlékiratai. — Ki állított ki a legizlősebben? — Nagykanizsán lezuhant a Pesti Hírlap repülőgépe. — Akik végigkóstolják az aradi mintavásárt. — A Népszövetség tárgyalja a román kikötők konfliktusát. — Antiszemita tüntetések az ókirályságban. — A Palugyabár a mintavásáron.

Trancu-Jasi volt miniszter meglátogatta az aradi mintavásárt.

A volt miniszter nyilatkozata szerint a kiállítás a nemzeti ipar diadalünnepé.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és előkelő vendége volt ma az aradi mintavásárnak. *Trancu-Jasi*, az Averescu-kormány volt munkaügyi minisztere, az ipari és kereskedelmi ügyek kitünő és ismert szaktekinélve, megszakította herculesfürdői nyaralását és eljött Aradra: megtekinteni a kiállítást. A magas vendéget *Seracu* János iparkamarai titkár kalauzolta a kiállítás területén és a volt miniszter őszinte örömmel a legteljesebb meglepődését nyilvánította a látottak fölött. Munkatársunk a mintavásáron beszélgetést folytatott *Trancu-Jasi* volt miniszterrel, aki a következő igen érdekes nyilatkozatot tette:

— *Herculesfürdőről* jöttem egyenesen Aradra, hogy személyes tapasztalatokat szerezzek az aradi árumintavásárról, amelyről az utóbbi napokban oly sok jót és talán ugyanannyi rosszat beszéltek. Nagy örömmel és meglepődéssel konstatalhatom, hogy a kiállítás gyönyörű. Amikor a mintavásár terméin és sátraim végigmentem, egy markáns reklámkép jutott eszembe, amellyel *Lipce* hirdette a maga világhírű „*Mes-séit*”. Egy vaskéz, benne egy monumentális kalapács, amely az erőnek, az iparnak diadalmas uralkodását szimbolizálta a föld felett. Ez a jelkép jelent meg most újra előttem, amikor ezt a csodásan szép, mintaszerűen megrendezett kiállítást megtekintettem. Én, aki egész életemen át gazdasági kéré-

sekkel foglalkoztam, bizvást megállapíthatom, hogy ezen a kiállításon látható termékek — legyenek azok közszükségleti cikkek, vagy luxus tárgyak — a legkényesebb igényeket is a legnagyobb mértékben kielégítik.

— Mint diszpolgára e városnak, büszkén vallom magamat Arad polgárának és fennen hirdetem, hogy ez a mintavásár fényes diadalmas győzelme országunk iparának. Látva ezeket a pompás ipari termékeket, szinte önkéntelenül adódik a kérdés: vajjon, ha ez az ipar olyképpen lenne támogatva az illetékesek részéről, hogy annak széles és zavartalan fejlődése minden tekintetben biztosítva volna, a tökéletességnek és a virágzásnak milyen magas fokára emelkednék ez az ipar és az iparosság, ha most, amikor annyira nehézséggel kell megküzdenie, mégis ilyen nagyszerű csodálatos eredményeket produkál. — Hogy csak egy néhányat említsünk, a pénzhány, a súlyos uzsorakamat, a gyakran megnyilvánuló közbösség és bizonyos merkantilenes irányzat, ezek mind olyan súlyos akadályok, amelyekkel a jelenlegi ipar nagyon nehezen küzdhet meg és én a magam részéről elkerülhetetlenül szükségesnek látom az ipar fejlesztése érdekében azt, hogy a külföldi tőke jelentős részt vegyen az ország iparában. Hétköznap van ma s nekem mégis ünnepem, nagy ünnepem ez a mai nap, amikor végig-

néztem a kiállítást. Csak annyit mondhatok, hogy akinek aggályai vagy kételyei, vagy kifogásai vannak, az jöjjön ide és a saját szemével győződjék meg a hazai iparnak erről a gyönyörű fejlődéséről, amit ez a kiállítás hoz előnk.

— A kiállítás kezdeményezői és rendezői minden dicséretet megérdemelnek, s nekem az a meggyőződése, hogy ez a mintavásár, amely az ipar fejlődésének jelentős etappeja marad, a nemzeti megértésnek, egyetértésnek és ezzel a konszolidációnak is nagy szolgálatot tett. Hallatszotak hangok, amelyek magyar tendenciával, viszont mások, amelyek román tendenciával vádolták meg ezt a kiállítást. Ezekkel szemben én, látva ezt a mintavásárt, hangsúlyozottan kijelentem, hogy ez a kiállítás a nemzeti ipar diadala. Nem nézem én a termelőnek, a gyárosnak a származását, azt sem, hogy milyen módon gyártja a maga produktumait, én csak egyet tudok: *amíg az iparos vagy gyáros az ország belterületén működik, hazai termékeket dolgoztat és hazai munkaerőt és pénzt vesz igénybe s ezzel meggátolja azt, hogy a lakosság pénze és vagyona idegen országokba kerüljön ki olyan cikkekért, amelyeket ebben az országban is nagyszerűen gyártanak, akkor kétségtelen, hogy ez az ipar igazi nemzeti munkát végez, mert az ország javát és előrehaladását szolgálja.*

Újabb halálos ítéletek Bulgáriában.

Szofiából jelentik: A katonai kommunista szervezet bűnpöre tegnap befejeződött. Tíz kommunista katonát halálra ítélték, többen rövidebb-hosszabb börtönbüntetést kaptak. *Miltonov* volt ezredes, aki összeesküvést szőtt tegnap nyilvánosan felakasztották. Az országban a rend még mindig nem állott helyre. Pár nappal ezelőtt az agrár emigránsok a szerb-bolgár határon. *Vidin* és *Dragoman* környékén megtámadták a bolgár őrséget. Az ország belsejében rablóbandák garázdálkodnak. Szofiában nagy az izgalom, mert *Burgas* közelében a *Sveta Anastazia*-szigetről harminc fogoly megszökött. Sikerült őreiket ártalmatlanná tenniök. A foglyokat körözik.

A színek és csillogások káprázatában...

Riport az átöröszölt aradi kirakatokról, életről, págyódásról, nőkről.

(Saját tudósítónktól.) A szürke fennvő néhány éjszakára levetette egyhangu köntösét, díszes, csillogó ruhába öltözött. A korzó fényárban él, a díszes kirakatokból fehér, kék, piros, zöld és minden elképzelhető színű villanygömb veti fényét az uccán homzszerű tömegre; tout Arad kivonult, hogy gyönyörködjen a nagyszerű átalakulásban, az egyhangu vidéki város hirtelen nagyvárosi köntösbe öltözésén. Ezekre menő tömeg özönlik az uccákra, egy-egy szép kirakat előtt nagyobb csoport gyűl össze, hogy elragadtatott felkiáltással adozzon a serény kezek munkájának. Sónhajok, megjegyzések ropkódnak, a szemek felcsillannak, az ajkakra meglepedett mosolyok tudódnak, mindenki látni akar és Arad közönsége tobzódik a Szépség mámorában...

A korzón az elegáns párok között, szerényen öltözött kistisztviselő feleségek, kopott, félretaposott sarku varróleánykák haladnak. Szinte hipnotizált tekintettel merednek a puha, színes selymekre, csillogó ékszerre, karcsu cípellőkre és hangos, lemondó sóhajjal haladnak tovább. Nekik ez a sok szépség mind utólréhetetlen dom: utópia. Könyvek szöknek a bánatos szemekbe, reszkető kézzel megigazítják egyszerű ruhájukat és már lesz rajtuk a legfőbb irzés: a Lemondás...

Jókedvű tömeg áll a Royal áru ház kirakata előtt. Itt élő próbák jönnek fel a különböző új divatkreációkban a fényesen kivir-

lágított kirakatban. Bájos mosolylyal illegetik magukat és fordulnak körben a bámuló sokaság szeméi előtt. Mondanunk sem kell, hogy a nézők nagyrésze az ugynevezett erősebb neműből kerül ki. Sikamlós megjegyzések ropkódnak a levegőben, a csinos hölgyeket kritizálják inkább, mint a rajtuk levő divatmodelleket. És ha már kritizálásról van szó, természetesen a hölgyközönség is alaposan kivette belőle részét. — Nekem még álma ez a ruha valahogy — szólal meg egy ismert aradi kezeskedő felesége, ajkát gonyosan biggyesztve — de ennek a hölgynek a sovány vállaihoz egyáltalán nem illik. — A körülálló hangos nevetéssel adóznak a lesújtó kritikának, mire önagysága meglehetősen mosollyal kísérte tovább libben.

Nagyobbára hölgyközönség az *Orient* divatáruháza előtt. Három félretaposott sarku masamód leány hízalja szemét, a többiek közt, a tarka selymeken. Reszkető ujjakkal simítanak végig perkalruhájukon, mintha gondolatban a puha selymeket tapintánák. az elhomályosult tekintetek néhány pillanatra felgyúlnak; fantáziájukban talán csipkébe, selyemöltözve látják magukat a korzón libbeni, elegáns gavallérok kíséretében. Átszellemült mosollyal állanak, nem is érzik, hogy a körülálló, akik a kirakathoz akarnak jutni, lökdösik, taszigálják őket. A szép álomhoz méltó kíséretet szolgál a szemközti levő kávéház zene-kara, a cigányhegedűk hurjain

szüvevényes, sejtelmes dalok zognak fel s három életnyomorult álmodik tovább... Végre egy erősebb kiáltás felzökken: őket az álomból s mint akit lopáson értek, menekünek tova. Körülöttük zailik a nevető, közönyös tömeg, kacag, él, tombol a világvárossá vedlett éjszakai Arad.

Tülekedő csoport áll a *Vojtek és Welsz* kirakata előtt. Az ajtón kisebb tartály áll, amelyből illatos kölni víz permetez alá s mindenki igyekszik zsebkendőjével odajutni, hogy benedvesítse. A járda szélen kopott emberek figyelik a tülekedést, őket nem érdekli a kölni víz. Ők tovább haladnak, egy kivilágított csemegeüzlet kirakata állítja meg őket vándorutjukban. A jóllakott emberek néhány percre megállnak az inycsiklandó ennyivalók, rózsás sonkák, sajtok, gyümölcsök tömege előtt s azzal továbbmennek. Vannak azonban olyanok, akiket szinte odaszegsz helyükre a kirakat, akik csak hirtől, látásból ismerik a különféle csemegeket. Nagyot nyelnek, a szemekükkel szinte végigjárják a kiállított dolgokat, majd nagyot sóhajva, reszkető lábakkal tovább mennek. Feluton még megállnak, szemükkel bucsutvesznek vagy a célpontjától s lenajtott fővel mennek...

Az ékszerkirakatoknak is meg van a maga nézőközönsége. Elegáns hölgyek szemlélik a csillogó, szemkápráztató gyűrűket, kolliéket s az egyik csinos hölgy odaszól kísérőjéhez: — Ha jól beült magának a mintavásár megveszi nekem azt a briliánsgyűrűt? — A férfi helyeslőleg int s kijelenti: — Nem bánok semmit, csak sikerüljön a mintavásár. Veszek akár

kettőt is... — Azonban itt is a kirakatok nézői főleg azokból kerülnek ki, akiknek élvezete csak a nézésben merülhet ki. Lecsúszott egykori gazdagok, hivatalnokok s az eimaradhatatlan kis tanoncleányok sóhajtoznak a fény és csillogás láttára... Akik vehetnek, azok nézés nélkül is vesznek...

Éjféltre jár. Máskor már csendes a város, legfeljebb a kávéházakból, s mulatókból hazatérő közönség alkotja a járókelőket. Ma azonban mindenki künn van még, az emberek szinte alig akarnak megválni a fényárban uszó uccától. Az egyhangu, unalmas otthon nem vonzza őket. A korzón selyemruhába öltözött, szép hölgyek kacsintanak a fess, elegáns férfiakra. Az ismerkedés hamar megy s a hölgy nemsokára bizalmasan belekarol új gavallérjába s elfűnnek az egyik melékuccágon. Ezután liemes lépések zaja. Egykedvű katonajárat halad keresztül a várcson. Lassankint megszűnik a közönség, egy óra felé halad az idő s újra átveszi lassan kint uralmát a világvárossá előlépett Aradon a csend és nyugalom...

Marosi Rudolf.

— Nagykanizsán lezuhant egy repülőgép. Budapestről jelentik: Vasárnap reggel a Pesti Hírlapot szállító repülőgép Nagykanizsán a Préter-téren lezuhant. A pilóta csak könnyen sebesült meg, a gép azonban tönkrement.

TARCA

A lelki indulatok és a női szépség.

Az itt következő szellemes és mélyenszántó írást dr. Szediák Odón aradi idegorvostól, volt kórházi főorvostól, Moravcsik tanár egykori segédétől kaptuk. Érdekes megfigyelései és megállapításai nemcsak az orvost, hanem a humanistát is bemutatják.

Sajátságos vonása az emberi természetnek, hogy míg testi egészsége fenntartása gondot ordít, addig lelki életével vajmi eveset törődik. A test kultusza mellett a lelki élet hygienája elnyészőben csekély. A nők mai letmódja, a különböző sportok mind testük, szervezetük edzését célozzák; emellett azonban gyelman kívül hagyják, hogy lelki életükben beálló mozgalmak, a mindjárt miújak is, oly testi ineteket, elváltozásokat hoznak létre, melyek határozottan ártalmára vannak szépségüknek.

A lélek olyan, mint egy finom szesz, amely a legkisebb érintésre is reagál. Az idegbeteg nők nagy része, akikkel mi mint neurohiénékkal, kedélybetegekkel nap-napán találkozunk, már arckifeje-

zésükkel árulják el, hogy idegrendszerük, lelkületük beteg. Ők csak ideig-óráig képesek palástolni a lelkükben végbemenő hullámzásokat; idővel a szem, az egész arckifejezés lassu változásban megy keresztül s a még azelőtt tiszta tekintet most látványossá válik, a homlok ráncossá s az egész külső veszít abból a varázsból, amely a nő szépségének volt kifejezője.

A mindennapi életben mindnyájan tapasztalhatjuk magunkon is, hogy a heves indulatok, melyek lelkünkben végbemennek, legyen az öröm, vagy harag, váratlan jó vagy rossz hír, mennyire hat ki testünkre. Elhalványodunk vagy kipirulunk, szívdobogást érzünk, lélekzetünk eláll, eszméletlenül össze is eshetünk. És ha ily eset ismételtlen éri lelki életünket, ha valamely gondnak, szomorúságnak nagyon átengedjük magunkat, ez mintegy lerajzolódik arcunkra, és sokszor ott marad még akkor is, ha a kedélyrázkódtatás már rég elhalványodott emlékünknél ben.

Az emberi lélek rendkívül gazdag érzelmekben, úgy, hogy az érzelmek nüansait nem is vagyunk képesek szavakban kifejezni. De mélységükben ezen érzelmek bizonyos korlátoknak vannak alávetve. Hogy hol kezdődik és hol van ez a korlát, ez az amit nem tudunk. De hogy a legkülönbözőbb okokból előálló lelki emóció kilenghet eme korlátokból és

nemcsak mélyreható testi elváltozásokat, de az egyén halálát is okozhatja, azt számtalan eset bizonyítja.

Az erősebb férfinem a reakciót jobban bírja el, legtöbbször túlteszti magát rajta, folytatja hivatását a rohanó árában, amit életnek nevezünk. Nem úgy a nő, kinek természetrajza egészen más. Szépségét minél tovább és minél tökéletesebben fentartani, nemcsak az ő célja, — a mi természetes is — hanem azt elvárjuk tőle mi, férfiak is.

Valami különös módon, mintegy öntudatlanul vétkeszik a nő testi szépsége ellen, midőn a féltékeny, szabadjára engedett lelki kilengéseknek nem igyekszik határt szabni, sőt néha napokra is átengedi magát azoknak. Nem került ki az utjában álló akadályokat, a társadalmi avagy a családi életben előjövő, de néha könnyen eisimitható surlódásokat, hanem ugyszólván beleéli magát ezen lelki izgalmakba. Pedig ez mély nyomot hagy maga után és bátran mondhatjuk, hogy nincs a női bájnak és szépségnek oly biztos megrontója, mint a lelki emóciók folytonos hullámzása.

A nő életében a lelki ápolás oly fontos kellék legyen, mint a test ápolása. Az éllettel járó nagy kedélyizgalmakat lehetőleg kerülni, a lelki egyensúlyt megőrizni, a békés, derűs kedélyhangulatot megtartani, — ez a természetes

női szépség fenntartásának titka, aki így cselekszik, az lelkileg, szellemileg frissnek, üdének fogja érezni magát, ha pedig lelkileg fiatalok vagyunk, testben is azok maradunk.

Már is hallom asszonyaink ellenvetését, hát hiszen jól van, ez lehet szép és igaz, de az ember csak ember marad, és bizony nem képes mindig uralkodni magán, különösen, ha az élet terhei, a családi élet gondja, a férj zsarnokkodása, avagy a társaság részéről éri egy-egy inzultus lelkét. Elfogadom ezen érvelést, de csak részben. Ha tudjuk testünket ápolni, gondozni, fegyeimezni, úgy tartunk lelki életünk számára is valamit, amely azt óvja ily külső hatások ellen. Az indulatok, lázadások, szenvedélyek, konfliktusok, szeszélyek nagy zürzavarával szemben kell bennünk valaminck lenni, amellyel védekezzünk. Hogy ezt a valamit, nevezzük azt önlegyelemnek, akaratnak, vagy egyéb másnak, — miként tudom beállítani magamba és szükség esetén alkalmazni, az már csak az ész egyszerű következménye.

Ne feledjük el, hogy az emberi természet nincs a végtelkre berendezve. Az élet csak az egyensúlyt, normalitást szereti és gondosan kerül mindent, ami szeretien. Tudnunk kell, hogy ez a földi élet nem paradicsom, — de nem is pokol. Ebben rejlik a természet végtelen igazságossága.

Hadbírószág elé kerülnek az aradi szerb internáltak kinzói.

Jugoszlávia hat volt aradi tiszt és altiszt megbüntetését követeli. — Román-jugoszláv vegyes bíróság ítélik fölöttük. — Az Erdélyben eltemetett összes szerb katonákat Aradra hozzák. Oriási emlékmű épül

(Saját tudósítónktól.) Két héttel ezelőtt részletesen beszámoltunk arról, hogy a jugoszláv és román állam közös költségén szeptember hó folyamán exhumálni fogják az aradi temetőben a háború alatt szana-széjjel temetett közel három és fél ezer szerb hősi halottat és internáltat és az exhumált halottakat az aradi alsótemetőben külön új temető részbe temetik tömegsírba, mely fölé a jugoszláv kormány megbízásából Tabakovits Emil aradi műéptész hatalmas emlékművet készít. Egyben megirtuk azt is, hogy a szerb kormány kiadási eljárást szorgalmaz a háború folyamán nagyrészt halálra kinzott és éhhalállal elpusztított 3277 szerb hadifogoly gyilkosainak kiadatására. Dr. Radovics Jovó radikálpárti szkupstina-képviselő, a szerb parlament alelnök, a megtorlás kezdeményezője, aki maga is az aradi várban volt internálva és rettenetesen megkínzották. A foglyok halálra kinzói kintők pedig aradi és környékbeli, akiknek a kiadását kéri a SHS. állam, hogy a bíróság előtt feleljenek az aradi várkazamaták rémségeire.

Fenti tartalmu multkori cikkeink kiegészítéseként érdekes és szenzációs tartalmu hivatalos átirat érkezett Csolak Antics meghatalmazott miniszter, bucuresti-i jugoszláv követőt Kovintyity Uros aradi szerb esperes-plébánoshoz, aki a tömeges exhumálás folyamatát a jugoszláv kormány intézkedéseinek végrehajtója. A szerb követ hivatalos értesítése szerint a román és jugoszláv kormányok között a napokban megegyezés történt arra nézve is, hogy az Aradon eltemetett 3277 szerb halotton kívül, ezekkel az exhumálásokkal egy időben az SHS. királyság és Románia közös költségén exhumálni fogják a Timisoarán eltemetett 502, az oradea-mare-i temetőből 44, Salonta-Mareről 12, Sibiből 46, Erdély egyéb helyein szétosztottan fekvő még körülbelül 150 szerb hősi és internált halottat, a kiknek földi maradványait koporsókba zárva különvonatokkal hozzák Aradra és az aradi szerb katonahalottakkal együtt temetik el az aradi alsótemetőben létesülő szerb katonatemetőben. Az internáltak tömegsírba kerülnek és közös emlékszólop kerül a sírjukra, míg a katonai hősi halottak külön sírokba lesznek eltemetve és minden hősi halott sírját díszes márvány-síremlékek látja el a jugoszláv nemzet.

A hadbűnösök megbüntetésére nézve, akiket Jugoszlávia kiadatni kér, megegyezés van a két kormány között folyamatban. A megegyezés szerint Románia nem adja ki a bűnösöket, de román hadbírószág elé állítja őket. A szerb kormány hadbűnösökét nyilvánították feketelistáján az aradi internáltak listáiként több mint ötven román állampol-

gárf nevez névszerint meg, köztük hat aradi lakost: két kereskedőt, egy diplomás egyént, két iparost és egy magántisztviselőt, akiket bíróság elé kér állítani és vagyomuk konfiskálását kéri az elpusztított szerb internáltak hozzátartozóinak részleges kártalanítására. A további és egész a teljességig terjedő kártérítés sok millió dinárra rugó összegét a közel négyezer internált halott hozzátartozóinak kártala-

Ki állított ki a legizléseesebben?

Szavazzon a közönség! — Az Aradi Közlöny aktója a mintavásáron.

Az aradi mintavásár két első napja elmúlt. Most már nyugodtabb és áttekinthetőbb képet lehet nyerni a hatalmas gépezetről és mindjárt meg is lehet állapítani, hogy a kiállítás sokkal dekoratívabb hatású, mint várni lehetett. A kiállító cégek formálisan versenyre keltek egymással, hogy melyikük tud szebb, impozánsabb, művészebb és izléseesebb kiállítást mutatni be a közönségnek. A mintavásár látogatóit olyan váratlanul rohanják meg a friss színek és hangulatok, hogy a legjobb akaratral se lehet rövidesen, határozott véleményt formálni róla, hogy a kiállító közül ki produkálta a legszebbet és a maga szakmájában a legizléseesebbet. *Le-szavazzatjuk tehát a közönséget. Beszéljenek az ezrek, legyen az ő szavazatuk döntő ebben az izgatón érdekes kérdésben.*

Nyilvános szavazást várde-tünk, amelyben mindenki résztvehet. Tudjuk, hogy nehéz lesz a választás, de a sok szavazat közül ki fog alakulni egy határozott vélemény és így a legizléseesebben jut kifejezésre a széles tömegek ítélete. Maga a közönség legyen a zsüri és ennek a zsürinek a pártatlanságában senki sem kértelkedhet.

nitására a jugoszláv állam Romániától, Csehszlovákiától, Auszriától és Magyarországtól kéri, mint hogy ezen országok területén laknak a szerb kormány által jegyzékbe foglalt hadbűnösök.

Koronatanaként ebben az ügyben a szerb kormány megnevezte dr. Nagy Sándor aradi ügyvédet, aki a hadifoglyokkal elkövetett kegyetlenségek és gyilkosságok ideje alatt az aradi törvényhatósági bizottság tagja volt, minden atrocitást tud és több ízben tiltakozott a velük való bánásmód ellen és a humanizmusra apellált. Ugyancsak Pop C. István volt miniszter is, aki többször memorandumot intézett a volt osztrák-magyar közös hadügyi és pénzügyi kormányoknak.

Megjegyzések: A legtöbb szavazatot kapott kiállító az elsőség, a többi nyertesek (II-ik, III-ik) a szavazatok arányában alakulnak ki. Mindenki három kiállítóra szavaz. — A szavazásban bárki résztvehet, szavazni azonban csak az Aradi Közlöny hivatalos szelvényével lehet. A szavazólapot ki kell tölteni, a jelen cikket együtt ki kell venni a lapból és beküldeni az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. A cikk nélkül beküldött szavazólap érvénytelen.

A szavazást augusztus 8-án, szombaton este 6 órakor lezárjuk. Az eredményt 9-iki, vasárnapi számunkban közöljük. Kérjük a közönséget, hogy a nevet tisztán, olvashatóan írja a szavazólapra.

SAVAZÓ-LAP.

Az aradi mintavásáron az alábbi három cég kiállítását tartom a legsikerültebbnek:

I. nyertes:

II. nyertes:

III. nyertes:

Beküldendő az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának.

HALLO, RADIO...

Dróttalan táviró működik Arad főútvonalán. — Hogy történik a hírszolgáltatás a magyarországi lapoknál.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai „Electrica” műszaki cég, amely, az aradi mintavásár tartalmára a kormánytól koncessziót kapott három rádió felállítására, egyik rádióját az új Neuman-házban levő British Import textilküzetben állította fel. Ma bonus idő lévén, a rádió tisztán és minden melékzőreij nélkül volt hallható, — tudvaieelőleg derült és napsugaras időben a rádió rosszabbul hallható, mint borult napokon, avagy az őszi, téli és tavaszi hidegebb időszakok alatt, mivel a rendkívül érzékeny készülék erősen reagál a légköri zavarokra és elektromos-

ságra. Az „Electrica” cég meghívta ma délután szerkesztőségünket a rádió hallgatására és a délután folyamán bekapcsolta a számunkra a budapesti leadó állomást, amely éppen a magyarországi vidéki lapoknak adta le a Magyar Távirati Iroda hírtudósításait.

Munkatársunk lehallgatta a távirati iroda tudósításait egyes, olvasóinkat érdeklő híreket a rádiótudósításból gyorirással felvett. Érdekesnek tartjuk megírni, hogyan történik a hírszolgálat rádió útján való leadása:

A leadóállomáson a leadást

végző egyén a felvevőkészülék tölcsére elé áll és lassu, agótt beszéddel, csengő hangon bemondja a megafonba továbbítandó híreket, amiket a teremben felszerelt hangrögzítő készülék pillanatok alatt továbbít az egyes felvevő állomásokhoz. A délután folyamán a Magyar Távirati Iroda többnyire a budapesti áru- és értéktőzsde nyitó és zárófolyamait adta le, továbbá a magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamait és néhány lokális és nemzetközi vonatkozású közleményt. A bekapcsolás után a rádióapparátus azonnal működésbe jött. Egyet-kettőt berregett, kattogott, majd egy pillanatra csend után tiszta érces férfihang volt hallható:

— Halló! Itt Budapest 589-es hullámhosszon! Hírszolgálat a magyar felvevőállomások sajtója számára. Halló Győr, Székesfehérvár, Kaposvár, Nagykanizsa, Szombathely, Eger, Gyöngyös, Sátoraljaujhely, Miskolc, Hatvan, Jászberény, Szolnok, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös, Szeged, Hódmezővásárhely, Mátka, Gyula, Békéscsaba, Nyiregyháza és Debrecen. Halló hölgyeim és uraim! Jónapot! A Magyar Távirati Iroda tudósításait fogom bemondani. A pontos közép-európai idő most 14 óra 22 perc 16 másodperc. 14 óra 30 perckor kezdem a leadást. Méltóztassanak addig hozzákészülni. Vége.

„Ismétlem!” — mondja ugyan az a hang és elismétli a fent elmondottakat. Tudvalevőleg a tudósító irodák minden közleményt az első leadás után „ismétlem” jelzéssel másodszer is rádióban mondanak, hogy a sztenografáló ujságíró a gyorsírással feljegyzett hírszolgálatot a második bemondás alatt átnézhesse és az esetleges hibákat kijavíthassa. Pauza következik. Pontosan 14 óra 30 perckor — közép-európai idő szerint — újra jelentkeznek a leadóállomások.

— Halló! Itt Budapest az 589-es hullámhosszon. Hírszolgálat a magyar felvevő állomások sajtója számára. Halló Győr, Székesfehérvár, Kaposvár stb. Kezdem! Kérem jegyezni. És mondja. A tudósítások számozva vannak. Például: „Első számú közlemény. Ma délelőtti tizenkét óra táján a Ferenc József hídról egy középkori, jói öltözött ismeretlen férfi öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott. A parton állók közül többen utána usztak, de megmenteni nem lehetett, mert pillanatok alatt eimerült a hullámokban. Kitéte után megindult a nyomozás. Vége. Ismétlem. (Itt elmondja megegyezés.) Majd folytatja:

— „Második számú közlemény: Az Üllői-ut nyolcvanhetedik törve cé háza előtt: a nevet

ebetüzöm, ugymint: Ferenc, Ele-
né, Nándor, Dezső, Róbert, Im-
e és Jónás, Ákos, Norbert, Osz-
kár Salamon, tehát: Fendri Já-
nos hatvanketted éves napszamos
pileptikus rohamokban össze-
sett és meghalt. Holttestét a hul-
aházba szállították. Vége. Ismét-
em. És így tovább hetvennégy tu-
lósítást ad le, majd egy jó félórán
t a budapesti áru- és értéktözsde
rfolyamait és a Nemzeti Bank
arzusait diktálja.

Az árfolyamokat „vége“ szó-
al jelzi és szintén megismétli.
Majd „Folyatom a tudósítás-
at“ jelzéssel bemonджа a hetven-
tödik számú közleménytől a 89.
számig a délután négy óráig be-
érkezett hiranyagot. Az utolsónak
emondott 89. számú közlemény.

szerint Románia és Magyarország
határszabályozó delegációi ma-
délben befejezték és lezárták a ma-
tárokon fekvő községek vagyon-
elosztási jegyzőkönyveit. A dele-
gátusok visszatartak Bucuresti-
be és Budapestre, hogy kormá-
nyaiknak jelentést tegyenek, ame-
lyek a határmenti kettős megyék
és községek vagyonelosztásáról
szóló delegációs jegyzőkönyveket
a parlamentek elé terjeszti jóvá-
hagyás és törvénybe iktatás vé-
gett.

A 89. számú közlemény leadá-
sa után a leadóállomás bejelenté,
hogy a hiranyag leadását 17 óra
20 perckor folytatja, majd elkö-
szön:

— Hölgyeim és uraim volt sze-
rencsém. A viszonthallásra!

SPORT

Arad bajnoksapala a bajnoki döntőbe került.

Bucuresti. UCASP—Jahn 3:1
(2:0.) Végre tudjuk az országos baj-
noki döntő két szereplőjét. Az
UCASP evvel a győzelemmel kvalifi-
álta magát a döntőbe, melyet — ha
központ másként nem rendelkezik

— vasárnap Aradon fog lejátszani a
Kinizsival. Az UCASP főlényben
játszott, a Jahn ritkán jutott szóhoz.
Az UCASP goaljait Kiminich (13
p.), Brausz (38 p.) s Veszprémi (11.
félidő 25 p.) lőtték.

A magdeburgi magyar—német uszómérkőzés.

A magyarok veresége 3 : 2 arányban.

Magdeburgból táviratozzák:
910 óta ezuttal harmadszor ta-
lkozott a két ország uszógárdá-
a. Egyszer eldöntetlenül végző-
lött, egyszer pedig Magyaror-
szág győzött. A mostani küzde-
m tehát döntő jelentőségű volt,
mert tisztázta a két nemzet uszó-
portjának egymáshoz való viszo-
lyát. Ez a döntő jellegű küzde-
m mindamelllett nem tükrözi
sien vissza az erőviszonyokat.
A Bányt engedő orvosa a
4×200 m-es stafétában indulni,
egy a magyarok okvetlenül győz-
nek. Szombat: 4×50 m-es sprint-
staféta. 1. Magyarország (Bá-
rány, Gáborffy, Bitskey II., Szig-
ritz) 1 p. 56.2 mp. 2. Németor-
szág (Heinrich, Dahlem, Fröhlich,
Dhrlogge) 4×200 m-es staféta.
1. Németország (Rademacher,
Betges, Schubert, Heinrich) 10
perc és két másodperc. — 2.
Magyarország (Bitskey, Gá-
borffy, Magyar, Szigritz). Vasár-
nap. 4×50 m-es vegyesstaféta. 1.
Németország (Rademacher, Be-
necke, Fröhlich, Heinrich) 2 p. 13
mp. 2. Magyarország (Jung, Ho-
monnay, Bartha, Bány). A né-
metek három méterrel győztek.
4×100 m-es sprintstaféta. 1. Né-
metország (Fröhlich, Radema-
cher, Heitmann, Heinrich) 4 p.
19.4 mp. 2. Magyarország (Bits-
key, Szigritz, Gáborffy, Bány)
4 p. 24.5 mp. Bány, dacára jó
szásának, a németek hat méteres
előnyéből csak egy métert birt be-
hozni. Tehát így a németek 3:1
arányban vezettek, a magyarok-

nak azonban sikerült a magyar-
német víziló mérkőzéssel 3:2-re
széptelni az eredményt.

Magyarország—Németország
viziló-válogatott 4:2 (2:0). Csa-
patösszeállítások: magyar: Bar-
tha—Ivány, Fazekas—Keserü II—
Wenk, Keserü I, Homonnay II.
német: Rademacher—Bähre II,
Cordes—Bähre I—Benecke, Aman
Saffit. Az első gólt már a harmadik
percben Wenk szerezte, amelyet
Keserü II told meg egy újabb gól-
lal (10 p.) A magyar csapat óriási
ostrom alá veszi a németek kapu-
ját s 4 perc alatt öt kapufát ér el.
A második félidő első percében
Homonnay II. félpályáról lövését
Rademacher beejti. A 3. percben
Keserü I. újabb gólt helyez. Ez-
után a német vízilócsapat a
tőlük szokott durva játékba kezd
és a fanatikus közönség buzdításá-
ra s fenyegető magatartására az
eddig nagyszerű Mayer (Amster-
dam) ingadozva sok szabálytalan-
ságot elnéz a németek részéről. A
magyarok látva a közönség lokal-
patriotizmusát, valamint a meg-
nem torolt durvaságokat, kerültek
a közelharcokat. Így, a magyarok
lanyhán játszva két gólt kapnak,
mindkettőt Aman révén.

A mintavásár vasárnapi sportja

Kinizsi—ATE 4:0 (4:0.) Vég-
re a szokottnál érdekesebb és ni-
vósabb mérkőzés jutott az aradi
sportközönségnek. Nagyszámu kö-
zönség jelen meg, hogy a Kinizsi
csapatának bosszorkányos játékát,
s szébbnél-szebb akcióit élvezhes-
se. A Kinizsi, — ha Aradon lesz
megtartva a döntő. — keresve
nem találhatott volna alkalmasabb

partnert a fair ATE-nál, hogy a
bajnoki döntőre a pályát megvizs-
gálják s hozzászokjanak. A mér-
kőzésen egyetlen zavaró s durva
faul nem fordult elő. A játék mind
végig rendkívül kíméletes keretek
között mozgott. A Kinizsi szemel-
leket gyönyörködtető, fenomená-
lis játékokat produkált, de az első
goal után nem igen dolgoztak ered-
ményre. Az ATE csalódást keltő,
rendkívül bizonytalan csapata
nem volt ellenfél. A multkorú, szí-
vós játéka után többet vártunk.
Az első goalig lelkesen küzdött,
utána a védelem lehetetlenségei
folytán összeroppanva, teljesen
ki volt szolgáltatva a Kinizsinek.
Ha az ATE a goal után nem esik
össze, s a Kinizsi csak a mutatott
játékával, vagyis lanyhán játszik,
az ATE-nak föltétlen sok goalra
kétszertő kilátásra lett volna al-
kalma. A Kinizsi az egy Lakatos
ballhatvéde; kivéve, komplett gar-
nituráját szerepeltette. A védelem
ből Ritter kevés dolgát pontosan
végezte, egy 11-est odagurítottak
neki. A beekék közül természetese-
sen, Lakatos nem vált be, Steiner
labdabiztonsága kellemes megie-
petés, hatalmas rugásai tetszertek.
A halisor szorgalmasan dobta tá-
madásba csatársorát. Vogl, Hüt-
ter s Bundy egyaránt jók voltak,
de talán Vogl a legjobb. A Kinizsi
csatársorát nem kell különkülön
emberenként megdicsérnünk. Min-
den embere elsőrendű, küttető ele-
venségükkel állandóan saikkban
tartják az ellenfél védelmet. A
formák alapján Tenzer és Semm-
ler nevelésre méltók. A har-
Tenzer az ATE-ba visszatért Wei-
chelt mellett nehezen birt mozog-
ni. Az aradi csapat védelme ab-
szolut rossz volt, folytonos cserél-
getéseikkel még többet rontottak.
A halisorból Weichelt tnt ki leg-
jobb, de Szabó s Grosz is jók
voltak. A csatársor nem nyújtott
érdemlegesebbet. — ATE kezd, de
már az első percben Kinizsi kor-
ner. Matak beadását Frech fejeli
s Szabó menti. Az első goal ha-
mar megszületik, Frech átadásá-
ból Semmler védhető goalt he-
lyez. (8 p.) A 19. percben változó
játék után egy veszélyes pilló
után, Teszler 16 újabb goalt. A Ki-
nizsi nyomozó főlényben foly-
tatódik a játék. Az ATE ezután
megkezdi cserélgetéseit, Vajda ki-
áll, helyére Grosz előre megy. s
jobb halfot az új Zanoni játszik. A
27. percben Semmler hátrahuzott
lövése veszélyeztet, 31. p. Wei-
chelt kornera szereli Tenzert, a
beadás. Teszler goalba teszi, de a
bíró nem adja meg. Evid jellez-
tő ATE lefutás után Tóthot szőlít-
ják le a pályáról, Zanoni a hátvéd
s Vajda van ismét a csatársorban.
36 p. Varga ront kornera, a be-
adott labdát Löwenberg kiüt. 38
p. Villámgyors játék után Semm-
ler, lövi a harmadik goalt. Rá egy
perccel két egymást követő kor-
ner után Vogl goalt fejel. A 11. fél-
időben Löwenberg helyét Becker
foglalja el, Béres szűz en félidő-
zik s Kaiser az utonnan beálló. A
Kinizsi se dolgozik talán ez az
ATE is jobb, ugy hogy újabb ered-
mény nem esik. Röptön az 1. perc-
ben Steiner szabadon hagyja
Tóthot, de Tóth messze lőle lő.
Az ATE védelme fokozatosan
ront Semmler majd Teszler lönek
melé illetve fölé. 10 p. két ered-
ménytelen Kinzsi kornera. 14 p.
Tenzer cslezi Weicheltot, bead,
Semmler fejei s Becker fogja. 20
p. Steiner fankolha Balogot 16.

oson belül a 11-est Tóth. Ritter-
nek a kezébe gurítja. A további
játék során a Kinizsi még három
kornert ér el, míg az ATE csak
Weichelt 40 m. büntetőjével veszé-
lyeztet. A 49. p-ben Semmler: a
bíró felelés miatt kiállította. A
42 percben Matak s kiáll. A fo-
gyelmezellen közönség köré sor-
reglik, majd Vajda bíró erre is
meg a sötétségre való hivatkozá-
sal a 42 percben a játékot lefújta.
Bíró Vajda.

Hakoah—CFR-Simeria 7:0
(0:0.) Selejtező mérkőzés. A Ha-
koah nem volt jobb az első esz-
tályból ilyképen klesett ellenfél-
nél. A CFR-Simeria egy 11-est ki-
aknáztatással hagyta. Az egyetlen
goalt Herczeg kapus hibájából Dó-
zsa lőtte a 37. percben. Gyenge
bíró volt Reismann (Sibiu.)

O A football-bírók gyűlése. Ké-
napos gyűlést tartott Aradon a Ro-
mániai Birak Testületének központi
bizottsága. Az ülésen több értéke-
szabálytervezetnek a részleteit tár-
gyalták meg s dolgozzák ki.

O Megjötték a „Hellas“ tennisz-
játékosai Jugoszláviából. A arad.
„Hellas“ sport-klub teniszpályájá-
nak versenyző tagjai most érkeztek
vissza Jugoszláviából. A gárda fő-
célja az volt, hogy a jugoszláv és
román sportkörök között megte-
remtsék a sportértekezést, ami teljes
mértékben sikerült is. A kifünő ver-
senyzők nemcsak Aradnak, hanem
az egész román sportnak értékes ne-
vet szereztek jugoszláviai szereplé-
süikkel. A versenyzők nemcsak Bel-
grádban, hanem Versecen, Nagybecs-
keréken és Pancsován is megfordul-
tak, ahol a jugoszláv sportélet leg-
kiválóbb egyéniségeivel érintkeztek.
A versenypályákon a legnagyobb
számu közönség nézte végig a küz-
delmet és új híveket szerzett ennek a
szép és elegáns sportnak. A verse-
nyek után esti összejöveteleket ren-
dezték, amelyeken a sportembereken
kívül a hatóságok képviselői is részt
vettek. A „Hellas“ új szereplésével
ismét bebizonyította, hogy Románia
vezetőegyesületei közé tartozik.

O Vidéki eredmények. Arad. Unt-
rea—Wacker 5:2 (1:1) Oradea-ma-
re. Törekvés—NAC 1:0 (0:0.) Lugoj.
Vulturul—Kinizsi II. 2:1 (0:0.) Jim-
bolia. ZsTK—RMTE 7:1 (4:0.) Sa-
tumare. KKASE—Sz. Törekvés 1:1
(1:0.) Brasov. Brasovia—Olympia
4:1 (3:1.) Dej. Haggibor—Univ.
4:1 (0:0.)

O A magyar vívók újabb nagy
győzelme. Ostendéből jelentik: A
magyar vívóknak az „Európa-bainok-
ság“i győzelme után újabb óriási
magyar vívógyőzelmet jelenthetünk.
A szombaton megkezdett nemzet-
közi kardverseny döntőjébe hat ma-
gyar s csak két belga került. Első
lett Rády József őrnagy, 2. Glvakis,
3. Petschauer Attila, 4. Uhljariik
Jenő, 5. De Sais (belga), 6. De Tail,
(belga.)

O Nemzetközi tenniszverseny s
mintavásár tartama alatt. Az aradi-
árumintavásár érdekességének eme-
léséhez járul, hogy a „Hellas“ sport-
klub kilencedikén és tizedikén nagy-
szabásu nemzetközi tenniszversenyt
rendez, amelyen résztvesznek Kele-
men Aurél, Göncz Lajos, Várady
Ili és Baitrock Ica európai híró buda-
pesti játékosok is. Várady Iiról köz-
tudomásu, hogy Európában a nő-
versenyzők között a második helyen
áll. A nemzetközi versenyeken Ara-
dot dr. Luppú György, Dörner
László és dr. Széll Józsefné fogják
képviseelni.

O Az ATE országos sportünnepélye. Nagyszabású és érdekes sport ünnepély színhelye lesz Arad város augusztus 9 és 10-én vasárnap és hétfőn este kilenc órai kezdettel. Az Aradi Torna Egyesület rendezi a sportünnepélyt, amelyen részt vesznek az ország legkiválóbb sportegyesületei. A Nyári Színházban rendezett országos sportünnepélyt Nagy Sándor, az egyesület megalapítójának emlékére rendezi az ATE. Az országos sportünnepélyen részt vesznek a beszélgetési női és férfi mintacsapatok, akik az ország legjobb tornászai. A cluji KKASE 40 tagú kiváló tornászcsapata, a cluji Haggibor, Nagyvárad AC mellett az ATE női és férfi mintacsapata.

O AAC telepünnepélye szombaton a sporttelepen.

O Külföldi eredmények. Budapestről táviratozzák: Az ESC vándordíjas atletikai versenyen az 500 méteres síkfutásban első Gerő II. (KAOE) 1 p. 06.3 mp. (orsz. rek.) 5000. méteren első Grosz István (MTK) 15 p. 20 mp. 1500 méteren első Fonyó (MTK) 4 p. 13.8 mp.

Belgrádból táviratozzák: Jugoszlávia—Slávia (Prága) 4:2 (2:1)!

Budapestről táviratozzák: A Balaton 1925. évi hosszútáv bajnokságát nem tarthatták meg a nagy vihar folytán. Egyéb síófoki uszóeredmények: 100 m. gyorsuszás: 1. Turnovszky (MAC) 1 p. 4.8 mp. 100 m. hátuszás: 1. Bitskey Aladár (MESE) 1 p. 20 mp.

Budweisből táviratozzák: A cseh-osztrák uszómérkőzést Csehország nyerte meg 46:41 arányban. A műugrást azonban elhalasztották s így az eredmény nem végleges.

Newyorkból táviratozzák: Gertrud Eberle a newyorki öbölben 34 km-t 7 óra 11.5 mp. alatt uszta.

A Palugyay-bár

a mintavásáron.

Vig mulatozás folyik esténként a fényárban uszó pavillonban.

(Saját tudósítónktól.) Az esti sétálók csoportosan állanak meg a liceum-kert egyik hangulatosan szép, művésziesen dekorált s villanyárban uszó pavillonja előtt. Vig zeneakkordok ömlenek a levegőben széjjel, jókedvű kacagás, pohárcsengés, pezsgősdugók durranása keveredik össze: mulatnak a Palugyay-bárban. A színes lamponok tompa fényt vetnek a művészi invencióval megkonstruált pavillonra, amely Gurgély Lajos igazgató, a Palugyay gyár kitűnő vezetőjének izlését és építője, Erdélyi Károly budapesti műépítész tehetségét dicséri. Pálkás K. és Társa villanyszerelő cég is szép munkát végzett, az izlésesen elrendezett körték csak intímabbá tették a hangulatot. Az arcok lassankint kipirulnak, a gyöngyöző ital csillogást varázsol a szemekbe, eltűnnek néhány percre a nappalok fárasztó gondjai és átveszi uralmát az éjszaka minden illúziójával és mámorával. A nesztelenül suhanó pincérek között Bérczy Károly, a bár vezetője vizsga szemekkel ügyel arra, hogy semmire rontsa el a kedves hangulatot, míg az egyik asztalnál Gurgély igazgató élvezi napok fáradozásának eredményét, a nagyszerűen sikerült elrendezést. Éj-

jel féltizenegykor ötletesen összeállított műsor kezdődik és a közönség hangos tetszésnyilvánítással és tapsokkal adózik azoknak, akik felejteni segítettek. A műsor után elszakítja összes gátjait a felszabadult, mámoros jókedv: színes szerpentinszalagok röpködnek a levegőben, az asztalok összetolódnak s az emberek is közelednek egymáshoz. A divatos tánczenék ütemeire összesimulnak a párok és megkezdődik a shimmy-dancing, onestep s egy-

másután a többi mondain-tánc. Már hajnal felé jár az idő, a mulatság azonban még mindig tart, a nyéréjszakai hangulat nem bocsátja oly könnyen el rabjait. A jókedv tovább tombol, a pezsgődurranás sem szűnik meg s a felkelő nap csodálkozóan tekint erre a mámoros kis szigetre. Sápadt sugaraival előnti a kipirult arcokat, lassankint oszladozni kezdenek a társaságok s indulnak hazafelé egy szép nyéréjszaka kedves emlékeivel.

Elmaradt az aradi országos kereskedőkongresszus.

(Saját tudósítónktól.) Szó volt arról, hogy az aradi árumintavásár ideje alatt a Siatul Negustoresc égisze alatt a romániai kereskedők országos kongresszust tartanak Aradon. Érdeklődtünk illetékes helyen, ahol kijelentették, hogy a hirdett kereskedőkongresszus elmaradásának tulajdon-

képpen oka az, hogy a kereskedelemügyi miniszter egyéb fontos elfoglaltsága miatt nem tekintheti meg a mintavásárt s így az ő személyes jelenlétéhez fűzött remények nagyrésztben elesetek, miáltal a kongresszus megtartása egyelőre ugyszólván feleslegessé vált.

Strassnoff emlékiratai.

Strassnoff, a világhírre szert tett szélhámoskirály emlékirataiból néhány nap előtt közöltünk már részleteket. A mindvégig izgalmas és lebilincselő érdekességű memoirokat most folytatjuk. Itt adjuk közre híres zágrábi kalandját, amidőn Pozilovics érseket hálózta be, mint ál-miniszteri tanácsos:

Fontos feladat volt, kellő súllyal lépni fel mindenki előtt. Hogyan lehetséges az? Nyomatékosan kell meggyőzni arról, hogy az, ki hozzá megy, nem amolyan jött-ment ember. Hogyan volna, ha régebben követelt recipiennak megfelelően Zágrábba tervezett utazásom alkalmával az érseknél szállnék meg? De ha már az érsekhez megyek, semmi esetre sem urdom, ha előbb tiszteletemet tessen barátomnál, *Granito di Belmonte* bécsi nunciussal.

Barátságom — én legalább annak mondom — az előkelő egyházi méltósághoz körülbelül két évvel azelőttől datálódott. *Granito di Belmonte* gyönyörű szép férfi volt, spanyol típus, sudár, mint a fenyőfa, nemes arcvonásai, nagy fekete szemei, bámulatosan szép, puha piros ajka és dus, hollófekebe firtjei voltak. Bécsi nunciusságának idejében egy testben, mint szellemi tehetségek dolgában cselekvőképességének delelőjén állott.

A nunciushoz való barátságom, őszintén szólva, kissé egyoldalú volt. Ő jobban szerette volna, ha sohasem fogadta volna látogatásomat, de sokkal nagyobb világgfi volt, sem hogy kimutatta volna idegenkedését s ennek következtében mindig a legnagyobb szeretettel fogadott.

Baptiste, a nunciussal komornyikja, régi jó emberem volt. Mikor én jöttem, mindig barátságos volt az arca, mert *Szemirnyay* gróf valóban grófi borraivalókkal kényeztette.

— Itthon van *Öminenciája*?

Granito di Belmonte előszobájában.

— *Öminenciája* a szalonban van — mondotta *Baptiste* dicszkrétil mosolyogva.

Magamra hagytam a kénytelen-

nül közeledtem, szemügvre venni egy feszületet s mindjárt láttam, hogy ezt nehezékül tették egy jókora aktahalmazra. Nem is kellett keresgélnem. Mindjárt az első aktadarabok egyike német nyelven volt írva és szemembe tünt rajta az a szó, hogy: Zágráb. A dolog nagyszerűen találkozott. Az akta, melyet kezemben tartottam, a zágrábi főkapitán feljelentése volt a pápai nunciussal *Öminenciához* és az volt megírva benne, ami az egyházi fellebbvaló ellen tett efféle feljelentésekben szokott: kiáltás koadjutorért, amely állásra az efféle feljelentések minden aláírója hivatva szokta érezni magát.

Mindenki tudja, hogy mi az a koadjutor, tudja azt is, hogy mit jelent ez a szó egy püspökre nézve. A koadjutor, ha szorosam vesszük, adminisztrátor, kit a püspök mellé rendelnek avégből, hogy ne kelljen egyelőre gondolnia, mint híveinek lelki üdvösségére, és egyáltalában ne legyen kénytelen világi dolgok által is zavartatni magát. A koadjutor a papi embernek az, ami a laikusnak a gondnok szokott lenni.

Őt hevert hát előttem a zágrábi főkapitán feljelentése, melyben koadjutorot kérnek *Pozilovics György* dr. zágrábi érsek mellé. Az volt megírva ebben az írásban, hogy az érsek a beszámíthatatlanságig fősvény, semmit sem ad a szegényeknek és dus jövedelmeit a családi hozzátartozók között osztja szét.

Eközben ismét megjelent *Baptiste* és kérdő pillantást vetett reám az ajtóból, hogy akarok-e még tovább is várni.

— Adja át tiszteletemet *Öminenciájának*, sajnos, sürgős dolgom van, majd más alkalommal teszem tiszteletemet.

Távirat *Berger* miniszteri tanácsos nevében.

Azzal egy ötvenkoronás bankót nyomtam *Baptiste* kezébe. Az némán hajolt meg, én pedig elmentem. Ebéd idő volt már, mikor az *István-térre* érkeztem. Hideg esős novemberi nap volt. Zárt bérkocsiba ültem s az *István-tértől* pár lépésnyire levő táviróblankettát kértem s a kisasszony, ki nek a díjat fizettem, szemmel látható tisztelettel bánt velem.

„Az a sürgős távirat, melyet Zágrábba küldöttem, így szólt:

„*Posilovics* érsek urnak, Zágráb. Legfelső megbízásból fontos ügyek elintézése végett ma este Zágrábba érkeztem.

Berger von Waidenegg udvari és miniszteri tanácsos.”

Ebéd után a borbélyhoz mentem és rendbehoztattam miniszteri tanácsosi kecskeszakállamat, melyet új megbízásom tiszteletére növesztettem. Aztán a szállóban becsomagoltam utiládámat, kocsit rendeltem és hét órakor a zágrábi gyorsvonat kirobogott velem a déli vasút bécsi pályaházából. Az egyik elsőosztályú szakaszban *Strassnoff*, a püspökök réme ült.

Megérkezés egy szmokinggal és két inggel.

Besötétedett már, mikor megérkeztem a zágrábi pályaudvarra. — Egyik kezemben utitáskámmal, melybe szmokingot és két inget tettem, másik kezemben aktatáskámmal, melyben *Franknak Goluchovkyhoz* intézett jelentése volt. Csalódottan néztem körül, mert nem láttam senkit a pályaudvaron, aki a miniszteri tanácsos érkezését várta volna. De mikor kiléptem a pályaudvar csarnokából, mindjárt szemembe tünt egy érseki parádés hintó, melybe két jól táplált szürke ló volt befogva. A kocsin előtt türelmetlenül sétált fel s alá egy kövér kanonok.

— Kire vár?

— Egy bécsi miniszteri tanácsosra.

— En vagyok az.

— Oh, méltóságos uram, — mely meghajlás — méltóztassék beszállni. *Öminenciája* már várja méltóságodat.

Kövér kísérőm nem mulasztotta el, hogy ki ne kérdezzen jöttöm céljáról, melyet gyanított, és buzgó igyekezetével megkönnyítette számomra a viszonyokban való tájékozódást. Megtudtam, hogy *Öminenciája* gyomorbeteg, minden évben *Casteinbe* megy, szigorú diétát kell tartania és csakhamar megtudtam azt is, hogy emberem nem tulságos erős híve az érseknek.

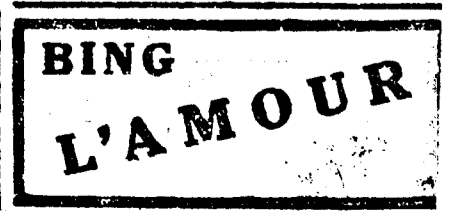
— *Öminenciája*, — sőhajította ég felé nézve — már régóta nem az, aki volt... Istenem, a betegség...

En persze nagyon jól tudtam, hogy mikor betegséget mond, az öreg ur fősvénységére gondol, a mely betegséget véleménye szerint csak egy orvoszerrel lehetne megoldani: *Privolics* dr. koadjutorságával. Mert a kocsiban ülő kövér kanonok *Privolics* dr. volt.

Fogadtatás az érseki rezidenciában.

A zágrábi érsek palotája magaslaton áll. Mikor kocsink megállt kapuja előtt s beléptünk a pompás előcsarnokba, már egy violaszin-szegélyű fekete reverendába öltözött másik kanonok várt reám. Hamar tustünk az üdvözlés formáiban. Az újabb kanonok *Salis báró*, az érsek egyik udvari kanonokja volt. Az öreg *Öminenciás* ur másik meghitt embere, az udvari orvos volt. *Salis báró* elém sietett.

— Tanácsos ur, *Öminenciája*!

már várja mentőszögét.

— Köszönöm, nem fogom elmulasztani, hogy nyomban bemutatassam tiszteletemet, de előbb szeretném lemondani magamról az ut porát.

— Hogyne, kedosztálya már rendbehozva várja.

Lakosztályom az érseki palota első emeletén volt s azért magafőmennyire láttam ezeket a helyiségeket.

Egyelőre sem kedvem, sem időm nem volt, hogy jobban szemügyre vegyem ezeket a díszes termeket, a szalont, a dolgozó szobát és a hálóit.

Átöltözöktem s pár perc múlva már az érsek előtt álltam. Harpagon! A gyarló fősvény embernek ez az örök példaképe jutott eszembe, mikor láttam, hogy Pozilovics György, dr. zágrábi érsek megjelenésén, pillanatában fel-emelkedik és közeledik hozzám. Én oly fekete reverendia volt rajta, mint a katonák urakon, csak hogy az ő reverendájának piros volt a szegélye. Jellemzőnek tarthatom, hogy nem viselte nyakában a püspöki aranykeresztet, úgy lehet, azért, mert sajnálja koptatni a folytonos használatat.

Az első benyomás, melyet róla szereztem, az volt, hogy ennek az embernek rossz a lelkiismerete. Arcsine a gyomorbeteg emberek egészségtelen sárgás színe, előrehajlott tartása az aggastyánra vallott, bágyadt kék szeme nem árult el semmi jóindulatot. Mikor megszóhált, észre lehetett venni rajta, hogy műfogsora van. Ez az ember vagy nem volt nagy művész a színijátékban, vagy oly rossz volt a lelkiismerete, hogy izgatottságában nem volt képes semmi képmutatásra.

— Mi hozzá körültekintő, miniszteri tanácsos uram?

— Ráérünk arra még, eminenciád. Ne aggódjék semmiért, jóbarátjaként jöttem. De mindenestre tudhatja már, hogy elragalmazzák a bécsi nunciaturán.

(Folytatjuk.)

Aradi uriaszony tragikus halála.

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő haláleset híre érkezett Aradra a németországi Freiburgból. Egy ottani szanatoriumban meghalt Krejcsy nyugalmazott osztrák-magyar ahábornagy felesége. Krejcsy néncu Miklósnak, a román politikai élet egykor sokat zenevő és markáns alakjának volt a felesége. Amikor Oncu Miklós meghalt, özvegy házasságra lépett Krejcsy ahábornagygyal. Egy ideig Urdeban laktak, majd velük ezelőtt Aradra költöztek s a Maros-parton egy kis villán laktak visszavonultan. Férje román állampolgárságot nyert, fölött vásárokat s fegyalfán és edvelt alakja voltak az aradi ritársaságoknál. Az uriaszony fr héttel ezelőtt lakásában meghalt a szörvegen, és súlyosan agsértette combját. Egy ideig radou kezelték, majd amikor láták, hogy a seb nem akar fe-

gedni, azt tanácsolták, hogy utaz-zék ki Freiburgba az ottani híres ortopéd-szanatoriumba. Krejcsy né el is ment gyógykezelni magát és a szanatoriumi orvosok operáció sikerült, azonban a betegség-től már legyöngült asszony nem bírta el a vérvesztéssel járó fájdalmakat és izgalmaikat s meghalt. Halála híre mely részvétet keltett Aradon.

HIREK

Lübeck bácsi elment

Meghalt az éjszakák kőbor lovagja

(Saját tudósítónktól.) Arad örökké mosolygó öreg bohémja, az éjszakai város rajongó vándora, akinek neve az éjszakák fanatikus imádói között valóságos fogalom volt, ma reggel örök álmra hunyta szemét. Megme-reedt testtel, lezárt ajkakkal felszókavatalán Lübeck bácsi, aki-nek vidám arcát nem látjuk többet feltűnni a kávéházak asztalai között. Nem felel többet a hívő szóra, nem mondja többet: „gyüvek”. A mindenki Lübeck bácsija megszólított ura indult. Az egész város szerette ezt az öreg bohémot, a kinek mindenki számára volt egy-két szava, tréfája, akit az éjszaka mindig kicsalt egyszerű otthonából, akkor is, amikor már alig tudott járni. Kis levelezőlapos dobozával asztalról-asztalra vándorolt és csak a hajnal izzte őt vissza otthonába. Most véglegesen elment. Háromszor futotta eddig be a várost a hír: Lübeck bácsi meghalt és mindannyiszor nevetve mondta: — Biztosan sokáig élek, mert annyiszor költök halál-híremet. Ha egy éjszaka nem jelent meg, az emberek már nem is tudták másra gondolni, mint hogy meghalt, mert az éjszaka és Lübeck bácsi szinte egy fogalom-má forrt össze. Néhány héttel ezelőtt betegen az aradi Szeretet-házba vitték és ma reggel azután visszavonhatatlanul eltűnt közülünk. Nem tudta megszokni az éjszakai élet nélküli csendes életet. Inkább itthagyta. Örökre. (m. r.)

— Nagy egyházi ünnepély az aradi evangélikus templomban. Lélek-emelő egyházi ünnepélye volt az aradi ág. ev. hívőknek. A zsufolásig megtelt Luther-téri templomban, a mely ez alkalommal az aradi mintavásárra érkezett erdélyi hívők nagy számából rekrutálódott közel fél-ezerre. Frint Lajos ev. esperes prédikációja nyitotta meg az ünnepélyt, utána id. Barabás István mondott el egy imát. Ezután az oradea-marei (nagyvárad) ev. énekhar következett, előadva „Eres várunk nekünk az Isten” című ósrégi zsoltárt újabb át-írdogozásban. Molnár Károly ismert evangélium-költő az aradi mintavásárral párhuzamosan az Isten alkotó művéről s a lelki élet építéséről mondott szép beszédet. Várady Gyula oradea-marei (nagyvárad) hívő-nök az örökereji dávidi zsoltárok és a mai léha dalok között vont párhuzamot. Darabont Ilus, Ábrányi Emál „Keresem az Istent”, Szikszay Lajosné „Jézus a tengeren”, Zsiva Viola „Vigyázzatok és imádkozzatok”, Decky Julia, Molnár Károly „Szeretsz Uram, én is szeretlek” című költeményét adták elő. Biró Gizike, a nagyvárad énekhar tagja finom

Jelentősebb üzletkötések még nem történtek a mintavásáron.

Konstantinápolyi és szófiai vásárlók érkezését jelentették. — A butorszakmában nagyarányu megrendelések voltak.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi árumintavásár első három napján nagyszámu érdeklődő látogató-meg a kiállítás. Napról-napra érkeznek az idegenek Aradra és a kiállítás értesítése szerint a hoi napi nap folyamán Konstantinápolyból és Szófiából érkeznek kereskedők bevásárlások eszközzése végett. Sorbajártuk a mintavásár kiállítását, hogy megkérdezzük, az első három nap alatt milyen arányu megrendelések történtek. Az első három nap várakozáson alul maradt, mivel a komoly vevők egysége még meg sem érkezett, másrésze pedig egyelőre tartózkodik az üzletek kötésétől. Az általános vélemény szerint a nagyobb vevők csak ezután fognak jelentkezni és meg van a remény, hogy a mintavásár a kiállítás szempontjából is sikerüljön fog. Jelentékeny érdeklődés mutatkozott a kereskedelmi iskolában levő butorkiállítás iránt. A tegnapi nap folyamán több aradi butorgyár

számbeltevő megrendeléseket kapott. Tárgyalások folynak 15—20 szoba butor megrendelésére. A vasszakmában is voltak üzletek. Összesen eddig körülbelül két millió lejre tehető a vaskiállítás kötését. A mintavásár egyik jelentős résztvevője az aradi Astra-gyár a helyszínen nem is köt üzleteket, hanem feljegyzi a komoly érdeklődők címeit és ennek nyomán indulnak meg a tárgyalások. A szőrmeüzletben másfél millió lejre tehető az eddigi forgalom. A kaplatszakmában eddig meglehetősen gyenge az eredmény, mert mindössze 200.000 lej értékű megrendelés történt. Nagyobb kötések voltak még az üvegáruk, bőraru, mezőgazdasági gépek, porcellán-áruk és pezsgők körül. Érdekes jelenség, hogy selyemárakban alig történt néhány üzletkötés, s az élelmiszer és konzervgyárak se kötöttek jelentősebb üzleteket. Azonban tárgyalások majdnem minden szakmánál folynak.

szopránjával Lancik Ernő egy szerzeményét énekelte el. Az aradi és nagyvárad énekharok szerepeltek aztán, utána Pálur István lipovai (lippai) ref. lelkész lendületes, lelkes szónoklata fejezte be a művészi színvonalon álló ünnepély műsorát.

— Uj japán miniszterelnök. Tokióból jelentik: A mikádó Kato volt miniszterelnököt ismét miniszterelnökké nevezte ki.

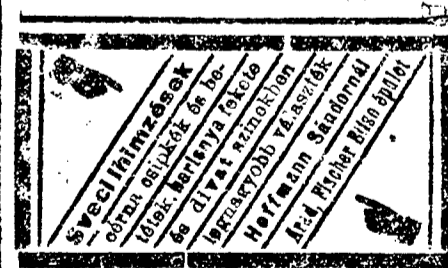
— Egyházi ünnepély Lippán. Meleg ünneplésben volt része vasárnap Lippán Hold Adam kerületi esperesnek. Lelkészi működésének ötven éves fordulóját ünnepelte és különös fényt kölcsönzött az ünnepnek, hogy az érdemekben gazdag főpapot most neveztek ki apáttá. Az ünnepet az itteni római katolikus templomban megtartott aranymise vezette be, amelyt maga a jubiláns celebrált fényes papi segédlettel. Magyarai Pál kanonok és dr. Faragó plébános magyarául, Eisele hidegkúti esperes pedig német nyelven mondtak beszédekét és meleg szavakkal emlékeztek meg az ünnepeltől. A templomi mise után a plébánián fogadta Hold Adam a különböző felekezetek küldöttségét. Előbb a katolikus egyelet kedveskedett ajándékkal, amelyet üdvözlő beszéd kíséretében Barótné, az egyelet elnöknője nyújtott át, a gör. kat. esperes román nyelven üdvözölte, Pálur István református lelkész pedig a református hívek szeretetét tolmácsolta. Hold Adam meg-fiatottan köszönte meg a meleg ünneplést. Utána Straussmann lippai izraelita főrabbi intezett beszédet a jubiláló főpapihoz, végül pedig a hitóságok és az egyesületek tisztelegtek. Délben egy óraker a plébánián többszáz terítékes bankett volt, amelyen több pohárköszöntő hangzott el.

— Aradi Torna-Egyesület választmányi ülése ma este 9 óraker a Gloria-CFR sporttelepen levő irodahelyiségben.

— Bikszád gyógyfürdő nyitva. Ivókúra, meleg ásványvíz és szén-savas fürdők, hidegvízgyógyintézet és inhalatorium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javalva a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedések ellen, nemkülönbön hólyag-, vese- és epebajoknál, valamint sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. Szobák augusztus—szeptember hóra még előjegyezhetőek. Szeptember 1-től útszezonban-30 százalékos árkedvezmény. Állandó fürdőorvos, olcsó konyha, diétás betegeknek is. Felvilágosítást készséggel nyújt a fürdőigazgatóság Baia-Bicsad (Bikszád-fürdő) Jud. Satmar.

Tudja Ön, hogy az erdélyi és bánáti kereskedelmi utazók aradi csoportjának műsoros táncestélye f. hó 9-én este 9 óraker lesz?

— GYERMEKKOCSIK, gyermek székek nagy választékban Hegedüsnél, Aradon.

— Az ipartestületi tagok, vagyis önálló iparosok az ipartestületi irodában a hivatalos órák alatt a mintavásárra kaphatnak kedvezményes jegyet az egész vásár tartamára, 100 lej helyett 80 lej.

Eyssoform
legjobb fertőtlenítőszer!

Inrepanir. Konfetti. Serrantin
Sándor hírlapirodában Arad.

— Orvosi hír. Dr. Kardos Géza gyermekorvos bizaérkezett.

— Ha cipőszükségleteit a legszebb kivitelben, a legolcsóbban és a legjobb minőségben akarja beszerezni, el ne mulassza felkeresni Iványi cipőüzletét Arad, Str. Metianu (Forray-u)

— Fogorvosi hír. Jacobi Gyula vizsgázott fogász rendelkezéit újból megkezdte Arad, Strada Bucur 4.

— Az „Agronomul“ Általános Biztosító R. T., Arad érdekes meglepetéssel szolgált a mintavásár látogatóinak. Mindenki, aki a liceumban lévő pavillonját (Mezőgazdasági osztály) felkeresi, ingyen kap egy 10.000 lej összegű baleset biztosítási kötvényt. Már az első napokban több, mint 4000 ilyen kötvényt osztott szét az Agronomul és ezt az akciót folytatni fogja a mintavásár befejezéséig. Ezen akciójával az Agronomul a mintavásár anyagi sikerének előmozdításához is hozzájárul, miután mentesíti a vezetőséget az esetleges balesetektől eredő kártérítési igények alól. Aki magasabb összegű biztosítást akar kötni, 100.000 lejneként 8 lejért vásárolhat magának ilyen kötvényt. Ezek a kötvények készen a dohánytőzsdékben is kaphatók.

— Orvosi hír. Dr. Duschnitz szemorvos külföldről visszaérkezett, ismét rendel.

— Irodai cikkek olvasón Kerpelnél.

— Az aradi „Hellas“ Maros-ünnepe. Az aradi Hellas Sport-Club tegnap nagyszabású sport- és néptáncéjszék rendezett a Maros-parton lévő sporttelepén. Az egyesület ezúttal nem a sportszerűsége helyezett a fősúlyt, hanem az érdekességre és éppen ezért a színszerűsége törekedett, ami a legteljesebb mértékben sikerült is. Szépszámu közönség volt jelen az ünnepségen, amely a legérdekesebb és legszebb szórakozások tömegét szolgáltatja. Sokat mulattak a szórakoztató számokon és izgalmasak voltak a háziversenyek. Úgyesen rendeztek meg minden számot és a közönség a legnagyobb figyelemmel kísérte az ünnepség minden eseményét. A Hellas ezúttal ismét szépen excellált. Az ünnepségen Ádám György takarékpénztári vezérigazgató nyitotta meg, aki délután négy órakor motorcsónakon érkezett meg és akit az egyesület vezetősége fogadott a parton. Ettől a momentumtól kezdve mozifelvétel készült az egész ünnepségről és tekintettel a nem legkedvezőbb időjárásra, a mozifelvételt csütörtökön folytatni fogják és az ünnepség minden számát megismétlik. A Maros-ünnep közönsége a késő esti órákig volt együtt.

— Rádiókészülékek kiállítása és bemutatása Aradon. A temesvári Electrica cég agilis tulajdonosa, Molnár Károly elektromérnök, aki a romániai rádióakciónak egyik legteljesebb uttörője, augusztus 1. és 5. között Aradon a British Import cég szíveségével átengedett helyiségben (Neuman-palota), Bul. Regele Ferdinand kiállítást és bemutatást rendez az eddig legjobbnak elismert Western Electric Chicago típusú vevőkészülékekből, melyek szabad antennával a 250 és 200 közötti hullámokat kibocsátó összes európai leadókat tisztán és zavartalanul veszik. Az Electrica cég fel-

sőbb engedély alapján megismer-teti a nagyközönséggel a legújabb készülékeket, amelyek a

rádióipar terén vezető amerikai Egyesült-Államok ma produkálnak.

A Népszövetség tárgyalja a román kikötők konfliktusát.

(Gent, augusztus 3). Tegnap tárgyalta a Népszövetség közlekedési és szállítást bizottság a Románia és az Európai Duna-bizottság között a galaci és brailai kikötők ügyében kelt konfliktus ügyét. A bizottság hosszabb vita után megállapította, hogy a Duna-bizottság jogosan gyakorolja a juris dictionalist ezekben a kikötőkben és felhívta az érdekelteket hogy engedékeny szellemben oldják meg a kérdést. A népszövetségi bizottság határozatának csak tanácsadó jellege volt, mert a román kormány kezdetől fogva nem ismerte el a bizottság illetékességét. Ennélfogva a vitás ügyben a hácai nemzetközi bíróság fogja kimondani az utolsó szót.

Akik végigkóstolják az aradi mintavásárt

Tömegek harca a pavillonok előtt egy kis ingyen-uzsonnáért A harang és a gyermekek. — Apró képek az aradi mintavásárról.

(Saját tudósítónktól.) A Konyak gyárak, bortermelők, szalámigyárak, kávéimportőrök, a csokoládé és bonbonyárak pavillonjaiban és bódéiban „kóstolót” is adnak az aradi mintavásáron. Természetesen ez a kedvezmény tulajdonképpen a cég vagy gyár mintavásárt látogatni jött vendőinek szólna, de hát igénybe veszi boldog-boldogtalan. Például, ha egy nagyságos asszony kezében egy darab kenyérral oda állít a medgyesi szalámi gyár bódéja elé és a legbájosabb mosolyával egy kis kóstolót kér, ezt igazán nem lehet megtagadni. Csak az a baj, hogy a nagyságos asszony rászabadítja a szalámigyár pavillonjára a két fiát, a nevelőnőt, a szakácsnőjét, a szobaleányt is, sőt az összes barátnőinek, jóismerőseinek is elmeséli, hogy milyen jókora darab szalámit kapott kóstolába. Így aztán állandóan nagy publikum áll kezében kenyérral a szalámigyár bódéja előtt, egy kis kóstolótért. Ez az első etappe. Az uzsonnaszámba menő kóstolás után az emberek jóllakva Andrányi kiállításához mennek, ahol bort és pezsgőt is kóstolnak. Mikor pedig már jól evett-ivott a közönség, egy kis körsétát csinál és végig szekirozza a kiállítókat reklám-doboz cipőkrémért, minta-konzervért, kis noteszért, apró tányérkákért, parányi szalmakalapokért. Mindezeket szintén — kóstolába.

2.

Különösen jól megy a mintavásári kávéházaknak, éttermeknek, sörkimerőknek és pezsgősátrakkal. Ha másoknak talán deficittel járna is a mintavásár, ezek bizonyosan szüretelni fognak. Két kézzel sem győzik a munkát. Állandóan zsúfolva vannak ezek a helyiségek. Éjjel-nappal. Jókedvű, vidám, gondtalan emberek vertek bennük tanyát. Dől a bor, folyik a pezsgő. „Sohse halunk meg!” — mondják jókedvükben. Csak a reggeli órákban hagy alább a forgalmuk. Mikor a virágos kedvük már hazamentek.

Ilyenkör tömpa csend büröl a kifogyott lélekzetű sörfejűkre, a törött nyaku pezsgős flaskókra, a bevert fenekű boros hordókra és a cingár pálinkáspoharakra. A személyzet a délelőtti rumlihoz készülődik. Új sörshordókat szivattyuznak, bort fejtenek, szalmás demijonokból pálinkát töltenek fehér, cifra üvegekbe. Munkaközben jönnek azután az első „kuncsaftok.” A mintavásár kiállítóinak inasai, akik eljönnek a részükért. A fogyasztók által pohárban hagyott és összetöltögetett borért, pezsgőért, a sör hanzlijáért. Ez az övék. Inyen.

3.

Két harang van felállítva a liceum udvarán. Gyönyörű művi, mély hangú harangok. Aztán hiosz szu, haranghúzó kötelet is akasztottak a harangok nyakába, hogy meg lehessen csendíteni, jobban mondva: zugatni őket. Ha vidéki papok vagy egyházzogndnokok jönnek harangváltásra. Ilyenkör megkonditják előttük a két nagyharangot és zugó szavukat sietve viszi a szél az égnek.

— Bim-bam, bim-bam . . .

De külön élvezetet és játékot nyújt a harang a gyerekeknek is. Ők — hintának használják a harangok kötelét. Naphosszat csimeszkednek rajta. Négyesével-ötösével kapaszkodnak a kötelekbe és gyermeki erejükkel próbálják megkonditni őket. No mert a több métermázsa súlyu harangokkal még izmos férfiaknak is nehéz megbirkózni. A „sok lud dísznöt győz” elvénél fogva tehát négy-öt gyerek is belekapaszkodik egyszerre a kötelbe, hátha sikerül működésbe hozni a monstrumot. Az erek kidagadnak rajtuk, inuk megfeszül, mire első borból a harang. Azután már magától is zug, hogy lendületet kapott. És lerázza magáról a kötelbe kapaszkodó gyerekeket, mint beért nemes vad az üldöző kopókat. A gyerekek rengr, potyognak a sárba. Ez aztán a felnőttek számára is mulatság . . .

4.

A legparább a butorkiállítás. Ez aztán igazán világvárosi nivót ért el. A híres aradi butoripar, mely már évtizedek óta látja el majdnem egész Európát finom munkájú butorfélével, a kiállításra igazán remekbe készült munkákat sorakoztatott fel. Ami a butorkiállításban bemutatásra került, az több mint az ipar és technika fejlettsége, ez komoly és értékes művészet. Nehéz mintájú, faragott butorokat állítottak ki, miknek legparányibb cirádája is lehetőszerűen finoman van kidolgozva.

Külön művészi irányt fejeznek ki a kiállított kézimunka-félék, szőnyegek. Izléses színkeverés, remekművi kidolgozás dicséri bennük a szorgalmas, munkás embereket. Állandóan sok a bámulójuk. Főleg nők. Akik a legjobban értenek hozzá. És megkritizálni, megdicsérni is jobban tudják, mint mi férfiak. Végül az aradi és környékbeli képzőművészet tárlata is egyike a mintavásár leglátogatottabb helyeinek. Művészi festményekben, szobrokban, plakettekben szinte tobzódik a sok tehetség. A csodálat és a talentum iránti elismerés szájról-szájra jár a nézők között. Mást sem hallani, mint:

— Ez gyönyörű . . . Ez csodaszép . . . Nézd milyen remek!

Pető Gergely.

SZÍNHÁZI MŰVÉSZLET

Egy csodálatos asszony csodálatos művei.

G. Lázár Ilona szobrász kiállítása.

(Arad, augusztus). G. Lázár

Ilona szobrászművésznő tegnap nyitotta meg kiállítását Aradon az Oláh Sándor-féle könyvtár reskedés emeleti helyiségében. A „Közönség nemrég foglalkozott ezzel a csodálatos tehetségű asszonnyal, aki forradalmakat élt át lelkében, amíg megtalálta önmagát. Nem fiatal már, de a fiatakság bája él még az arcán és szemeiben és az ifjuság tüze lángol minden alkotásában. Fából faragott szobrokat állított ki. G. Lázár Ilona asszony. Negyvenegy életet és mozgást igéző kisebb-nagyobb figura fogadja a látogatókat. Egyiknek sem adott nevet a művésznő, mert érezte, hogy ezeknek az impresszionista hangulat-megöröktetéseknek nincsen szükségük neveknek. Minden néző, minden gyönyörködő hamarosan megtalálja a szükséges neveket. Az egyik csodálatos finomsággal és művészi leegyszerűsítéssel megalkotott szobrocska egy asszonyt ábrázol. Moredten néz maga elé és arcáról a néma fájdalom tükröződik: A szomorúság. Egy szoborcsoport: Középen nő magaslik ki a tömegből, egyik kezével kenyeret nyújt az éhezőknek, a másik kezével vigasztalóan int a körülötte álló csoportnak. Jobb oldalon azok állanak, akik várnak, bal oldalon, akik már kaptak a ke-

Vándor női divataruházában a mintavásári igazolvánnyal ellátott vevők 8% engedménybe részesülnek a legolcsóbb kirakati reklám-árból, **Arad, Strada Metianu (Forray-ueca,**

LEGIJABB

Lederert kedden végzik ki.

Budapestről jelentik: Megbízható értesítések szerint Lederer Gusztávot kedden vagy szerdán végzik ki. A kormányzó helyt adott Lederer védoje kérésének és a kotelálati halált agyonlövésre változtatta.

Antiszemita tüntetés Cuza inzultálása miatt.

(Bucuresti, augusztus 3). Jasszban tegnap ismét súlyos antiszemita zavargások voltak. A tüntetések kirobbanásának oka hír szerint az volt, hogy egy Lehrner nevű besszarábiai zsidó ember szóváltás után inzultálta Cuza professzort, akit botjával oly súlyosan megütött, hogy előtörte a vér. Emlatt a diákok tüntető felvonulást rendeztek, bevették a zsidó kereskedők üzleteinek kirakatait. A rendet a csendőrség állította helyre. Három tüntetőt letartóztattak. A nyilvános helyiségeket tegnap este zárva tartották, hogy a további tüntetéseknek elejét vegyék. A városban még ma is nagy az izgalom a zavargások miatt. A Világot hasonló antiszemita tüntetésekről ad hírt Focsaniból és Ungenből.

Klári mutatkozott be. Rendkívül bájos jelenség, kitűnően táncol, a színpadon otthonos. Az aradi színiközönség kedvenc komikusa: Misoga László sokoialusága és kiváló alakítása folytán az előadás középpontjába került. Jól mulattak mókáin és elismerés is bőven kijutott számára. Szücs Laci sok tapsot kapott szép játékáért, kiváló énekszámáért. Ács Mihálynak hatás volt a jól megjátzott mári szerep. (—tő.)

A mintavásár hangversenyei. Az aradi mintavásár sikerének teljessége érdekében az aradi filharmonikusok is kilépnek a dobogóra. Augusztus 6-ra és 10-re két nagyszabású orchestrai hangverseny van programba véve. A csütörtöki (6-iki) hangverseny Gellért Pál karmester vezénylete alatt a Kulturpalota nagytermében lesz. Ezen a hangversenyen Cotrusné-Szántó Erzsébet, a kiváló aradi zongoraművész (Tschaikowszky csodaszép zongora versenyművét fogja előadni nagy zenekari kísérettel. Műsoron van Enescu román rapszódiaja és a Mesterdalnokok hatalmas nyitánya. A filharmonikusok fáradságot nem ismerve, lépnek sikerrel Arad város jóhírének öregbítésére és nem kétséges, hogy a mintavásárnak ezt a kimagasló művészi eseményét osztatlan érdeklődés és méltó elismerés fogja kísérni. A hangverseny belépő-jegyeit a Szentháromság szobornál felállított sátorban elővételben árúsítják. A hangverseny estjén 8 órakor áll a pénztár a közönség rendelkezésére.

MOZI

xx Szenzáció az aradi marosparti nyári mozgószínházban. Kedden, szerdán és csütörtökön kerül bemutatásra: „Larsac asszony leánya, vagy a versaillesi botrány” 6 nagy felvonásban. Monumentális filmre-mek, teljes estét betöltő műsor. Kezdeté pont fél 10 órakor.

xx Ma, kedden utoljára vetíti az aradi Apolló Az ifjú Maharadzsza című szenzációs filmet. Rodolpho Valentino, az aradiak kedvence ma bucsuzik a közönségtől néhány napos diadal után. A keleti meséjű gyönyörű film minden jelenete leköt

a közönség figyelmét. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx Még ma, kedden és holnap szerdán vetíti az aradi Uránia A végzetes eskü című filmet, ez a hatfelvonásos dráma a felsőbb tízezrek életének miniatűr leképezése, melyben a csalás, a boldogtalanság, de főleg a pénz dominálnak. A főszerepet Ana Nelson játssza a töle megszokott precíz technikával és nagy mélységgel. Az előadások 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Szerdától vetíti az aradi Apolló „A világ legszebb nője” című filmre-meket. Ezen film a „London News” napilap nagy nemzetközi szépségversenye, mely Európa összes fővárosaiban játszódik le. A főszerepet Lee Parry alakítja. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

Rádió

a Szent Péter templomban.

Rómából jelentik: A rádió meghódította az egyházat is, a mennyiben kevéssel ezelőtt tartotta meg bevonulását a Szent Péter templomba. Ez az érdekes esemény a következőképpen történt:

Megfigyelték, hogy öszentségnek különben erős hangja, bár a Szent Péter templom akusztikája ellen nincs ok panaszt emelni, a templom nem minden részében egyformán hallható és érthető. A templom gondnokság a szentatya beleegyezésével a főoltár mellett egy feladó-állomást rendezett be és a templomnak azon részét, ahol a pontifikáló szentatya hangja kevésbé volt észlelhető, megafonokat szereltek fel. A berendezésnek meg volt a maga következménye, mert attól az időtől kezdve a szentatyának minden kiejtett szavát a legnagyobb tisztasággal és érthetőséggel hallhatta az anno szent affkalmából a Szent Péter templomát zsúfolásig megtöltő közönség.

Közgazdaság.

Zürichben 2.65, Párisban 10.75 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK (aug. 3). Francia frank 10, svájci frank 37, font 930, szokol 5.70, dinár 3.50, lira 7.50, márka 47.50, osztrák shilling 28, magyar korona 350. — Kifizetések: Páris 9.38, Zürich 38.10, London 951, Prága 5.82, Milano 7.22, Berlin 47.35, Bécs 27.55, Budapest 350.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Augusztus 3). Berlin 122.5675, Amsterdam 206.75, Newyork 515, London 2501, Páris 24.45, Milano 18.85, Prága 15.25, Budapest 0.007245, Belgrád 930, Bucuresti 2.65, Varsó 0.0009450, Bécs 0.00724750.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Augusztus 3). Berlin 122.6250, Amsterdam 206.75, Newyork 515, London 2501, Páris 24.40, Milano 18.80, Prága 15.25, Budapest 0.007245, Belgrád 9.30, Bucuresti 2.65, Varsó 0.0009450, Bécs 0.007247.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Augusztus 3.) Kifizetések: Páris 935, London 955, Newyork 196, Milano 7.23, Zürich 38.25, Bécs 27, Prága 5.83. — Valuták: Napoleon 750, arany márka 47. léva 140, török lira 110, angol font 955, francia frank 9.95, svájci frank 39, lira 750, drachma 330, dinár 3.55, dollár 207, lengyel marka 36, osztrák korona 29, magyar korona 280, szokol 5.80.

A ZÜRICH UTÓTŐZSDÉN a lej 2.65-el jegyezték.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (Augusztus 3). Bucuresti 359—361, lej 364—368, svájci frank 31813—13913, Páris frank 3377—3407, Newyork 70960—71990, dollár 70500—71390.

— Eladott aradi ingatlanok. Bauer Mihály és neje eladták a Str. Török Ignác 17. sz. telekből 160 négyszöglet 70.000 lejért Hara Tivadar és nejének. — Putici Györgyné ajándékba adta a Str. Lahóváry ingatlanból az öt illető fele részét Putici Györgynek. — Bottonyanc Pál és neje eladták a Rózer-düllőben fekvő ház helyet 50.000 lejért Rotariu János és nejének. — Szilágyi Ferenc és neje eladták a Str. Trianon fekvő ingatlanukat 32.500 lejért Marin György és nejének. — Marin György és neje eladták a Str. Rasbói fekvő ingatlanukat 70.000 lejért Hartmann Ferencnek. Gutzajur Mihály eladott a Bittó-düllőben fekvő 40 hold szántót 1.840.000 lejért Verian Péter és nejének. — Kojtor Ignác és neje eladták a Zimánd-düllőben fekvő ház helyet 80.000 lejért özv. Grogott Jakabné, Grogott Elza és Grogott Annának.

Ujra kapható a biztos hatású „Radikal” patkányirtó anyag minden gyógyszerárban és drogeriában. Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKAL”!

nyérből. Egyik molón falatozik, vagy aggódva nyújtja a falatot gyermekének, a másik vár szenvedve az éhség sóvárgásától; a környékletesség. És így tovább. Minden alakot az egyéniség, a gondolat, a művészet nagysága formált meg. Táncoló női akt két lomha medve által tartott állványon. Különös kontraszt. Lent a omhaság, a nehézkesség, az otomba mozgás és fent aléiesség, a graciozítás, a finomság. Szinte várjuk, hogy a plasztikusam megormált karcu női alak táncoló éptekkel lebillenjen az állványról.

Egyik asztalon szenteli állalak. Nem glóriazza fejüket a dicsény, azonban arcukból a szent hitat, a hitben való elmélyülés ugárzik. A hiányzó glóriát önénytelenül is a fejük felé képzelik. Látjuk az anyai szeretet szimólmát szoborba formálva. Az rcot, az előregörnyedést az agódság, a mindent feláldozni tudó agy szeretet hatja át. — A műésznő minden figuráját az egyéség és a megértő lélektől átitátta fantázia alkotja meg. G. Lárllona kiállítására eseményszám-megy Aradon és aki az egyéségben látja a művészetet és a lívészetben az egyéniséget kerabban gyönyörűséget kelet a oborkiállítás megtekintése.

(Pillst Géza.)

Az aradi nyári színház heti műra. Kedden este 9 órakor: „Nótás pitány”, Auer Kati, Zilahy Irén, ücs László, Misoga felléptével. rdán este 9 órakor: „Árvácska”, gyvel Irén vendégfelléptével, Zilahy, ücs, Misoga felléptével. Csütörtök d. u. 4 órakor: „Tisztelem a i szeretőmet”, operett-revü. Csütökön éjjel 10 és fél órakor: Ró-hegyi Kálmán, a budapesti Nem-i Színház örökös tagjának vendég-felléptével: „Ökör” — „Audien— „Gyüttiment” egyfelvonásos és nagyszabású kabaré-előadás a ulat teljes részvételével. Pénteste este 9 órakor: Rózsahegy Kál-vendégfelléptével: „Vén gazem— Mikszath—Harsányi vigjátéka elvonásban. Szombaton este 9 kor: Rózsahegy Kálmán vendég-íptével: „Gyurkovics lányok”. árnapi d. u. 3 órakor: „Tisztelem gi szeretőmet”; 6 órakor Fekete ály felléptével: „Csirkefogó”, nes Béla vigjátéka; 9 órakor Ró-hegyi Kálmán vendégfelléptével: t a nap”. Hétfőn este 9 órakor sahegyi Kálmán bucsuja. Itt elő-: „Kitartás”, francia vigjáték 3 onásban.

Színlelőadás az aradi nyári szin-pán. Az aradi nyári színiázbán ap este a mintavásár alkalmából előadás volt. Az arad-tími-ai színház operettársulata ját-t és Kálmán Imre legjobb ope-ének egyikét, a „Cigányprimást” k elő. Ezt a darabot már ját-ta Fekete társulata Aradon és tal is a régi szerposztásban ke-szírte a darab. A szép előadást ban kiszáma közönség nézte g.

Hétfőn este az „Aranymadár” i operett volt műsoron. Lengyel játszott benne a főszerepet. mes megjelenés, decens, finom a, minden mozdulata, tökéletes pése és csodás toalettjei rászol-tk a zajos sikerre és felvonás-tapsokra, kihívásokra, miből a edvelt primadonnának bőven ki-t. A szubrett szerepében Bodnár,

Erdély, Dánát és a külföld a mintavásáron.

Milyen cégek állították ki. — Találkozik a Kelet és a Nyugat kereskedeme.

(Harmadik Közlemény). Folytatólag közöljük itt az áruváltásáron résztvevő kereskedelmi, ipari és egyéb cégek névsorát szakaszonként és kimerítő ismertetéssel.

A Palugyay-pezsőgyár Arad vára egyik szencziója az aradi mintavásáron. Kétféle pezsőmárkát, egyszerű borsot állítja ki ez a cég, amely rövid két esztendő alatt egész Romániát meghódította a maga produktumai számára. A cég neve: Chateau Palugyay Societate Anonima. Alapítóké 10 000 000 lei. A cég 1923-ban alakult. A Palugyay-cég egyébként hat évtizedes múltra tekint vissza. A cégnek testvérháza a Hillöföldön: Csehszlovákiában: Csehszlovák Bortermelési és Borkereskedelmi részvénytársaság, Palugyay J. és fia, Bratislava, Magyarországon: Palugyay J. és fia Rt., Budapest. Lengyelországban: Federowicz i Palugyay, Krakow. Ausztriában: J. Palugyay & Söhne A. O., Wien. Olaszországban: Societa Anonima Intercontinentale per il commercio in vini, Trieste. A Palugyay-cég 1874 óta a román királyi aradi szállítói címet viseli. A cég aradi telepe Pista Avram Iancu 16. sz. alatti saját házában van (telefonszám 708.) A hatalmas vállalat a legfejlettebb technikai honosította meg Romániában és modern módszereket bevezetése az egyetlen hazánkban évi 500 000 palack pezső gyártására van berendezkedve. Termékeit: Palugyay grand vin blanc sec, Palugyay gout americain extra dry, Palugyay grand cru blanc imperial. Felismerési felismerő: Chateau Palugyay fehér, Rizling zöld kupa, Rizling kabinet, Rizling szemett, Leányka, Leányka szemett, Magyarádi, Muskotály, Furmint, Vörösborkok: Chateau Palugyay vörös, Merlot vin extra fin.

„Coloniale” tápszerművek belső társaság (Fratii Stoica). Arad egyik legfejlettebbeképesebb vállalata, a „Coloniale” tápszerművek (Fratii Stoica), amely a tea, paprika, tápszere és az összes fűszerárak eredeti gyári csomagolása forgalombahozásával tette nevét eddig is előnyösen ismertté, a mintavásáron alkalmával a G. 639. jelzésű pavillonban állítja ki nagyszerű árucikkeket. Nagyrománia egvedül álló vállalata. Iroda és raktár: Arad, str. Consistorială 11. A cég specialitása az a páratlan aromájú teakeverés, amelynek titkát a cég egyik főnöke hozta magával Mandzsurából, Kínából. A mintavásáron alkalmából minden látogató ingyen kap egy csomag „Maharadza” teát, hogy ezáltal a tea jóságáról meggyőződhesse.

Az Andrényi-pezsőgyár Arad a maga termékeit igen ötletes és eredeti módon mutatja be: a gyártelep gyönyörű kertjében kerülnek kiállításra az Andrényi pezsők, amelyek kiváló ízűek, zamatajuknál fogva nemcsak Erdély, de a regát és a kapcsolódó részek kedvenc italai. Az Andrényi pezsőt a gyártelep francia

műszer szerint gyártja, s ez a kevérségi és gyártási mód olyannyira versenyképesé tette ezt a kitűnő italt, hogy az bármely külföldi gyártmány nyúl szemben is sikeresen veszi fel a versenyt. Az Andrényi Kálmán utóda: szőlőnagybirtokos és pezsőgyáros-céget 1834-ben alapították, a jelenlegi tulajdonosa Kremer József, s ez a nemcsak ország- de világszerte ismertevű cég három pezsőmárkát gyárt. Az Andrényi Extra, az Andrényi Sec és az Andrényi Cremen Rosé, mindannyija kitűnő és kedvenc itala az uri társaságoknak, s e márkák szinte napról-napra több és több téri bódítanak ország-szerte.

Erényi Tivadar likörgyár Arad. Erényi paprika likör. Erényi brandy. Tojás puros. Ex gyógykeserű. Erényi fenyőcsőhorszesz. Kiállítási hely a Lyceum beloldali udvarában.

Compagnie Internationale des Wagons-Lits Agentia Arad. & Cassade Bilete C. F. R. din oras Arad, Bul. Reg. Maria No. 18. Cassa Centrala de Pastrare. Menetjegyek a C. F. R. Csanád, Nemzetközi és hálókocsijegyek bármely állomásra beszerzhetők.

Aradi Textilipar Részvénytárs. mely 1910-ben alakult, az évek folyamán az ország egyik legnagyobb iparvállalatává fejlődött. Eredetileg mint fonó- és szövőgyár alakulva, az idők folyamán üzemét technikailag teljesen tökéletesítette és nagyobbította úgy, hogy ma már az eredeti üzemeken kívül teljesen berendezett fonal és árufehéritővel, fonalfestővel, kartonnyomó és festőgyárral bővült, mely a nyerspamutból kiindulva napi 6000 kg. minden finomságú fonalat, 25.000 méter nyers és fehérített árut és kb. 20.000 méter festett és nyomott kartont produkál. A gyár ezidő szerint megfelelő számú technikai és adminisztratív tisztviselők által vezetett 1500 munkást foglalkoztat, 2500 HP. erőközpont, valamint 30100 m² beépített terület, saját iparvasút, megfelelő számú tisztviselői és munkaházak felett rendelkezik. Gépészeti berendezése 25000 órá, 800 szövőszék, fehérítő és kikészítő, valamint megfelelő számú kartonnyomó gépekből áll. Gyártja a következő cikkeket és pedig: nyers, fehérített és festett egyes és cernázott fonalat, saját és idegen szövődék részére; egyes és cernázott, valamint nyers és fehérített csomagfonalakat a falusi lakosság háziipari céljaira; nyers, fehérített és festett pamutvásznakat és szöveteket, nagyrészt a gyár különlegességeit, inlettek, chifonok, fejkendők, törülközők, lepedő- és egyéb fehérneművásznakat, zsebkendőket, frottier és műselyem szöveteket, továbbá az országban közkezdelt kartonokat, divatekiket a legfontosabb kivétel. Az ország legfontosabb kereskedelmi központjában a gyár saját lerakatokat, illetőleg képviselőket létesített, amelyek a viszontelárusítókkal közvetlen érintkezést tartanak fenn.

Mezőgazdák. A Lyceum tornatermékudvari részén nyert elhelyezést a mezőgazdasági kiállítás, amely izlőses virágdekorációval és gazdag anyagával vendékvárakellemes benyomást tesz. A tágas udvaron elsőnek állt fel a Mezőgazdák színpompás pavilonja, rendkívül gazdag és szakkörökben bizonyára nagy érdeklődést keltő vetőmag kollekciójával. A zsákokban és üvegekben sok izléssel csoportosított anyag felületi az összes gazdasági, konyhakerti, takarmány- és virágmagvakat, melyekkel a Mezőgazdák rövid idő alatt meghódította nemcsak az erdélyi, hanem a távolabbi óromániai piacokat is. Egyébként a gazdasági kiállítás egész rendezése Alföldy Pál vezérigazgató és Halpert Lajos a „Mezőgazdák” osztályvezetőjének gondos, szakavatott munkáját dicséri.

Az országosan ismert „Patria” S. A. Romana pentru Exploatarea Lemnelor molynek több gőzfűrésze és nagy kiterjedésű erdőségei vannak, eredeti ötletességgel vesz részt az aradi mintavásáron. A nyugati országokban szabadalmazott „Xylos”, rugalmas ágybetéteket állítja ki, plasztikus téve a világvárosokban ismert művészi rajzu plakátjait. A „Xylos”-ról magáról e helyen csak annyit, hogy annak minden része fából készült és összeállításánál fogva rendkívül rugalmas, amiről a vásár látogatói meg is győződhetnek. Rendkívül olcsósága folytán általános elterjedésre tarthat számot.

Orbán István művészi butorgyára Arad, amely mindössze öt év óta áll fenn, de művészi izlésben és a kidolgozás rendkívüli finomságával Románia egyik legelőkelőbb butorgyárának tekintik, ugyszólván szencziójában menő ebédlővel szerepel a kiállításban. Művészi eredetiséggel lépik meg a szemlélőt a nemos kaukázusi diófából készült darabok, a kredenc, a tálaló, a vitrin, amelyek ugyszólván egyenként külön remekművek. A vonalak harmóniája, az anyag szépségeinek szakértő gondossággal történt összeválogatása, a berakások decens alkalmazása, szinte frappánsan hatnak. A csipkefinom aszurszobrászmunka valóban művészi díthirambuszban csendül meg. Az Orbán butorgyár 40-50 gondosan kiválasztott munkást foglalkoztat, a művészi tervek pedig az Orbán cégfőnök, volt főiskolai tanár művészi készségét dicséri.

Perfekt vásnóki műintézet Arad. A mintavásáron általános feltűnést keltett a Perfekt aradi rugyantabélyegző gyár és vásnóki műintézet izléses kiállítása. A sok művészi kivitelű munka között különösen említésre méltók rugyanta és érbélyegzői, pecsétnyomói, arany, ezüst ékszerkészletek, acél és vashélyegzők, szappanstancaák, erdőfejlesztés és kalapácsok fajtázása, dombornyomatu levélpapírok, névjegyek és pecsétbélyegek (vignetták). A cég műhelyében Arad, Eminescu (Deák

Ferenc) ucca 16. alatt készültek a mintavásáron művészi kivitelű fémplakettjei és feliratai is. Mintavásári helye a Liceum földszinti jobboldali tornáca van. Cégtulajdonosok: Vértess Testvérek.

Fabrica de impletituri si tricotaj (Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár r.-t.) Strada Puscasilor (Lövész-ucca) 4. sz. Aradnak ez a gyönyörűen fejlődő és mindig nagyobb arányokat ökö gyáripari vállalkozása, hírnevéhez méltó kollekcióval jelenik meg a mintavásáron. A gyárat csak 1917-ben alapították, alapítókéje 15 millió lei és több mint hatszáz munkást foglalkoztat. Bucarestiben külön lerakata van. Gyárt mindennemű kötött- és szövöttárukat, amelyek jóságuk, szoliditásuk, tartósságuk és kiviteli izléssége folytán, rövid pár év alatt meghódították Nagyrománia egész piacát. A régi királyság kis helyein éppen úgy megtaláljuk az aradi gyár cikkeket, mint Erdély nagy városában. A gyár kiállított cikkei élénk feltűnést keltenek, elrendezésükben ötletesség és művésziesség nyilvánul meg.

Dózsa Klári, Arad (Calea Radnei 42.) Ötvösmunkák, könyvtőzést, bórdomborítás, függönyök, lámpaernyők, diványpárnák. A kiállítási hely a kereskedelmi iskolában földszinten balra a 4-ik teremben. Vitrinben elhelyezett, primitív stílusra törekvő hámutartók, ezüst likórtálcák, gyűrűk, márvány-urnák, szelencék, puderdobozok, primitív stílusra törekvő eredetiségükkel sokáig lekötik a szemlélő figyelmét. Dózsa Klári Kiss Ferenc tanítványa, kinek ezuton mond hálás köszönetet.

Polichrom festék-lakk és vegyészeti gyár r.-t. Arad. Gyárt: föld-, szepített és vegyi festéket, lakkokat és lakktermékeket. A mintavásáron stand F. 529.

Princz Testvérek vasöntőde és gépgyár r.-t. Szatmár. Románia egyik legnagyobb és legmodernebb békebeli gépgyára, amely specialisan malom- és olajgyár berendezési gépeket gyárt. És pedig gyárt a két évtizedes tapasztalat alapján: szabadalmazott Record kombinált kőnelküli hajaló, tisztító és osztályozó gépet, olajmagzúzó gépeket egyszerű és többhengeres kivitelben, rugós szoritással, gyűrűs kenésű fémperselyekkel, olajmaggyúzó gépeket, olajmagpergetőket, kézi szoritású olajsajtót, víznyomású olajsajtót, pogácsakinyomókat; lisztmalomba hengerezőket, gabonatisztító gépet, daratisztítókat, sikszitákat és mindennemű malomberendezési gépeket. A cég aradi kiállítása a szakértő közönség nagy elismerésével találkozott s ennek alapján jelentős üzletkötések is történtek. A cég gyártmányainak kiválóságát különben az a tény igazolja a legjobban, hogy a fentebb említett gépek nemcsak Románia, hanem Magyarország és Csehszlovákia területén is nagy kedveltségnek örvendenek.

Köszeghy Sándor Fia Arad, (Bul. Reg. Ferdinand No. 63-65.) bádogáru és vasuti jelző-lámpa gyár, a kiállítás L. osztálya. Ajánlja gyártmányait.

Uram! Mielőtt a mintavásárról elintáznék kérem keresse fel az

Orient

angol férfi, nőiszövet és selyemkülönlegességek áruházát. Arad Strada Alexandri, (volt Salac-ucca) sarok.

fisszonyom

Confectio ipari és kereskedelmi R.-T. Arad a mintavásáron stand A. 22.

Aradi Első Oxygen és Ipari Gáz R.-T. Arad a mintavásáron autogén forrasztás és hegesztés bemutatása. A mintavásáron stand P. 1408.

Grundmann & Ori Zoltán vasárnyár r.-t. Arad, épületvasalások, ajtó- és ablakpántok, bevesőzárak. A mintavásáron stand N. 1201.

(Folytatjuk.)

Nem vezeték be Pesten a professzionizmust.

Az első osztályban rendes időben kezdik az őszi szezont. — Sajtóankétot hív össze az MLSz.

Budapestről táviratozzák: Megértük, hogy az intéző bizottság az elmúlt ülésén a professzionizmus azonnali bevezetése mellett határozott. Az intéző bizottság tegnap folytatta ülését, amelyen a bevezetendő professzionizmus esetleges nehézségeiről folyt a tanácskozás. A tanács megállapította, hogy a professzionizmus legfőbb akadályai a különböző adók nagysága. Továbbá számos adattal bizonyították, hogy a football mérkőzések kis jövedelmei ívval alacsonyabbak a professzionizmus által megnövekedett kiadásoknak. Utána Bíró Dezső indítványozta beszédjében az összes sportegyesületek részvételével egy ankét összehívását. Az értekezlet a döntést az MLSz elnökségére bízta. Majd dr. Fodor emelkedett szóra a fölveti egy más ankét ideáját, amelyen a kollégium tagjain kívül a magyar sport-sajtó kiemelkedőbb emberei megjelennének. Ugyanis dr. Fodor szerint az egész magyar sajtó az MLSz. illetve a labdarugás ellen fordult s úgy véli, hogy az MLSz nem informálta kellőleg a sajtót a magyar football sport szomorú hanyatlásáról. Reméli, hogy a majd tájékoztatott sajtó egyöntetűen se géckezett nyújt, hogy az MLSz-t méhez helyzetében támogassa. Ezután a professzionizmus bevezetése elleni beszédekben kifejtették, hogy a kisebb első osztályú egyesületek, nem akarván elveszíteni a szezont elejére kitűzött terminusaikat, ragaszkodnak a már kitűzött terminusokhoz. Végre hosszúságos vita után középszerűleg abban állapodtak meg, hogy a jövő héten megejtik az I. osztályú bajnoki mérkőzések sorsolását, de ha a hatóság csökkenti a vigalmi és testnevelési adókat akkor a szezont kezdetét kitolják a professzionizmus bevezetéséig.

A felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF
távolítottán a szerkesztésért
KÁROLY SÁNDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága halottunk

Sarlot Lajos

végtségességén virágaikkal s megjelenésükkel fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton mond köszönetet

4407 a gyászoló család.

Kéthelyi gróf Hunyady Károly fájdalomtól megtörve jelenti sajtó, úgy fia gróf Hunyady Ferenc, valamint menyje gróf Hunyady Ferencné született Lónyay Mártha grófnő, valamint az összes rokonság nevében, hogy forrón szeretett hitvese, édesanyjuk, illetve rokonuk, nagyméltóságú kéthelyi gróf

Hunyady Károlyné

szül. nádasdi Nádasdy Irma grófnő, csillagkeresztet és palotahölgy, az Erzsébet rend I. osztályának tulajdonosa, a „Pro Ecclesia et Pontifice” rendjel és a II. osztályu hadiékítményes vörös kereszt rendjel tulajdonosa. Soborsinban (Savarzin) folyó évi július hó 31-én délelben 12 órakor életének 53-ik, boldog házasságának 31-ik évében, hosszas betegség és a haladók szentségének ájtatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt.

A boldogult hült teteme hét-főn, augusztus hó 3-án délután 4 órakor a soborsini kegyúri templomban a római katolikus egyház szertartása szerint be-szenteltetett és a kastély parkjában ideiglenesen nyugalomra helyeztetett.

Az engesztelő szentmise áldozat az elhunyt lelkiüdvéért augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor fog Soborsinban, valamint az összes kegyúri templomokban a Mindenhatónak bemutatattani.

Béke és áldás lengjen drága porai felett!

Soborsinban, 1925. július hó 31-én.

gróf Zichy Béla, nagybátyja, gróf Sennyey Beláné szül. Nádasdy Julia grófnő, férje és gyermekei. öz. gróf Nádasdy Tamásné szül. Wenckheim Mariska grófnő és gyermekei, gróf Boos-Valdeck Hugóné született Hunyady Julia grófnő, férje és fia.

Balvárosi

egyszobás lakás teljes berendezéssel, elutazás miatt olcsón megvehető.

Cim: „FORTUNA” Irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. 1027

Mintavásár alkalmából

6 személyes karlsbadi porcellán étkező készlet ... 890 lei
6 szem. karlsbadi tea készlet ... 280 lei
6 személyes Mocca készlet ... 320 lei
6 személyes diszes uzsona készlet 150 lei
Diszes mozdó ... 400 lei
Rosenthal porcellán, 4316

Belga kristály üvegszervizek, Legdivatosabb villanyluszterek legolcsóbban és legnagyobb választékban kaphatók egyedül

HAJEK üvegüzletében

Arad, str. Mejianu (Forray-u.) 7.

Fűszerüzlet berendezés jutányosan eladó.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában

MALOMKÖVEK

versenyen kívüli minőségben.

M KULINER M.
malomkö gyára, SEBIS. 4426

Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság.

Részvényaláírási felhívás.

1923. évi április hó 22-én megtartott évi rendes közgyűlésünk alaptőkénknek felemelését elhatározva és a „Comisiunei Speciale Economice” előterjesztésére a rom. kir. ipar és kereskedelemügyi miniszterium 62122-925. V. sz. a. kelt határozatával alaptőkénknek 10 millió lejre való telemelését, engedélyezvén, ezen engedély alapján kibocsátandó 4000 drb. egyenként 1000 lei névértékű részvényt az alábbi feltételek mellett ezenel aláírás alá bocsátjuk.

Mint hogy pedig 1925. évi március hó 21-én megtartott évi rendes közgyűlésünk részvényeinek összevonását és azoknak 1000 lei névértékű részvényekkel való kicserélését, határozta el, ennél fogva a közgyűlés ezen határozatát az új részvények kibocsátásával egyidejűleg foganatosítani fogjuk.

A jegyzési feltételek a következők:

1. Részvénytársaságunk régi részvényesei 15 drb. 200 lei névértékű régi részvény alapján elővételi joggal bírnak 2 drb. új kibocsátású és 1000 lei névértékű részvényre darabonként 1025 lei kibocsátási áron, mely összeg három részletben fizetendő és pedig:

225 lei az elővételi jog gyakorlása alkalmával.

400 lei 1925. évi október hó 15-ig.

400 lei 1925. évi dec. hó 1-ig.

2. Azon részvényes, akinek nincs 15 drb. régi részvény a birtokában, jogosult három darab 200 lei névértékű részvény alapján pedig egy darab egyötöd részvényre gyakorolni 205 lei kibocsátási áron,

mely összeg a jegyzéskor egy tételben fizetendő.

3. Azon részvényes, akinek 2 darab régi részvénye nincs, elővételi jogot nem gyakorolhat.

4. az elővételi jogot gyakorolni kívánó régi részvényesek kötelesek régi részvényeiket a részvényjegyzés alkalmával bemutatni, hogy azokra az elővételi joggyakorlása megfelelő módon rávezethető legyen.

5. Amelyik részvényes elővételi jogát a jegyzésre kitűzött határidőn belül nem gyakorolja, vagy a jegyzés alkalmával az azzal esedékes összeget be nem fizeti, az elővételi jogát elveszti és az ilyen visszamaradó részvények az igazgatóság belátása szerint fognak a részvényeket jegyzők között felosztani.

Azon részvényes pedig, aki elővételi jogát gyakorolja és egy, vagy több részletet befizet, azonban későbbi részlettel marad hátralékban — az eddig részletekben befizetett összeget elveszíti, a befizetett összeg a tartalékalap javára fordítatik és az ilyen részvény helyett másik részvény fog kibocsátatni.

6. Az új részvényekre befizetett összegek után a befizetés napjától 1925. évi december hó 31-ig terjedő időre évi 14 százalékos kamat fog az utolsó részlet kifizetése alkalmával megtérítetni.

7. A tőkeemelésre kiadott engedély értelmében az új részvények jegyzésére csakis román állampolgárok lévén jogosultak, ezen körülmény fennforgása a részvényjegyzés alkalmával megfelelő módon igazolandó.

Hókusz, pókus: Erdal Krém!
Gyere gyorsan Tündérekem!
Hókusz, pókus, itt vagyok
S a cipőcske már ragyog!

Erdal

Óvakodjunk a stáry utca 20. számú
Figyeljünk minden dobozon a részvény
Béka koronával a fején!

Aradi Mintavásár.

I. MAGY szücs

Arad, Strada Alexandri 5. Szőrmeárak raktára. Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltekn.

Női fehérneműek, divatos nadrág, Combinék nagy választékban. — Fehérneműek mérték után készülnek:

M. Fischer fehérnemű üzletében Arad, Str. Brațianu 2. Minerita-palota.

1000 lej jutalmat kap az,

aki megtalálja szombat reggel a Str. Eminescu (Deák-Ferenc utcában) elvezetett fényképes arany amulettet. Cim: Banca Generala a Judentului Arad. 4410

Külvárosi

Arad városi lakosok kalmérát engedélyvel, teljes herendésével, két év 60 évi szerződésével, egy szoba, konyha lakással, 22.000 lejért eladó Arad. Megbízott: 16100

Utasok-tudós Arad, Hősektől kezdve.

Gales Saguna

(vagy Marjany Koles-mochna) belváros legújabb közléseinek szerkesztője. 250 000 lejért eladó, két szobával, konyhával, 22.000 lejért eladó. Megbízott:

Utasok-tudós, Arad, Hősektől kezdve.

Reiner József

művés és ékezetes Arad, a Lutheránna templom mellett. Arany, ezüst előnyös beváltási helye. Elsőrendű óra, ékezetes raktár és javítóműhely!

Saját érdekében próbálja meg a „Corvin” tej- és tejtermékeit. Laptaris „CORVIN” tejasarnok Arad, Str. M. Corvin 1. (Hunyadi-utca.)

AZ ARADI
Árumintavásár szenzációja

Domán Sándor

szőnyegek állásán a keleti interieur.

Ne mulassza el megtekinteni
az ugyanott működésben látható féltálmulhatatlan
LUX electromos lakástakarító gépet!

Percek alatt takarít! Minos többé plasztos takarítás!
Kérje a lakásán való díjtalan bemutatását.
Kereskedelmi iskola I. emelet.

Az aradi
„Fehér Kereszt” étterem
elsőrendű konyha.
Kiváló italok. 4271

Telkek

a város legszebb és legforgalmasabb utcáiban eladó.
Bővebbet: Györfy „Mures” irodájában Arad, Str. Unirei (Fábián G.-u.)

**Versenyképes
kirakat rendező,**
4275

aki a férfi divat, köntös, rövidaru és cipő szakmában járatos, azonnali állást kap.
Fizetési igényekkel ellátott ajánlatokat kérünk.
Ugyancsak a fenti elkekben jártas segéd, mint eladó, okt. 1-re keresztek.
Ignatie Lineberger si Fiul Lugoi

Aradi Magyar Kereskedelmi Borsár

aradi fiókja

ARAD, Bulevardul Regina Maria 24.

Telefon 500 és 608.

16658.

Aradi Mintavásár.

ENGELHARDT Ferenc

szülesszületében Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 1. Vadászúrt szálloda-épületben. — Mindenféle szőrme sport kabátok, hosszú téli bundák, szőrmeárak a legjutányosabban szerezhetőek be — Figyelmes kiszolgálás

HAJAT VESZEK

Fischer János hajmunka vállalkozó
Arad, Str. Unirel (Fábián-u.) II.

Egy igen szépen jövedelmező

**női divat cikk
szabadalma**

amely egész Románia területére
15 évi joggal érvényes. **eladó.**

Arad, Str. Nicu Filipescu
(Flórián-uca) 39. 4415

Olcsóbb lesz a fűtés!

A fűtésszezon időszezonban nagy megtakarítást lehet elérni az új találmányu szab. Zsigmondi-féle fűtőkályvával, ami

Hammer Zsigmond

aradi épület- és műlakatos remek találmánya.

Iskolatermek, szállodák, kávéházak, műhelyek, takarékpénztár helyiségek, vendéglők, táncstermek fűtésénél a legnagyobb hőhatásban is az eddigi fűtéshez használt fűtőanyagokhoz képest a fele som fogyaszt.

A mai naptól kezdve megtakaríthatók ezek a kályhák a fűtőanyag Hammer Zsigmond üzlethelyiségében Aradon, Bul. Reg. Ferdinand 27., Kánya Géza városi színház épületében levő sűrcsarnokában. E kályhák már használatban vannak Vadászúrt éttermében, Victoria tak. helyiségében, Färber fűszerkereskedő, Friss kúrtósi malomtulajdonosnál.

Allandó nagy választék kerékpár, mérleg és varrógépekben. 4422

Mintavásár alkalmával

mélyen leszállított árban lesz elárúsítva:

a legszebb emléktárgyak, valódi Meisseni és Rosenthal disztárgyak és használati cikkek, valódi Bleikristallm és csiszolt üvegárak, alpacca ezüst tárgyakból nagy választék, bőr árak kiárúsítása.

H. Fischer,
Arad, Neuman palota.

mintavásár látogatóinak

legszebb kirándulóhely az Aradtól vasúton 1 órányira fekvő

Baile-Lipova

(Lippafüred.)

Dus szénsavas, vasas ásványvízforrások a bucu-resti Geológiai Intézet megállapítása szerint a legtöbb rádiumot tartalmazzák. Mintavásári igazolványok alapján a Radna-Lipovai autóbussz és autó közlekedésnél a kirándulók 30 százalékos kedvezményben részesülnek.

2248

A FÜRDOIGAZGATÓSÁG.

Fogászat!

Foghuzás: (injektív érzéstelenítéssel) 40 lej.

Fém koronák, fogak (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) drb. 80-100 lej.

Fehér fogak kautsuhokra 4307 drb. 40-50 lej.

Arany koronák, fogak (garantált aranyból) drb. 300-250 lej.

FRIDA D'MOUDJALLED.

vizsg. fogászóné. Arad, B. Reg. Ferd. 14. József (Fog-u.)

Mintavásár látogatók

ha jól és olcsón akarnak étkezni úgy keressék fel Szablóczkyné éttermét str. Brațianu (Weitzer) és str. Conzistorului (Batthyány) ucca sarok, a főtértől két perenyire. Elsőrendű házikoszt. Menü 30 lei. Abonensek házon kívül is felvételnek. Kitűnő hegyaljai borok. Estenként a gyönyörű kerthelyiségben cigányzene játszik. — Szíves pártfogást kér a tulajdonos. 4380

Áruképviseletek

évtizedek óta
Bánát részére

Schnitzlees ügyműködés

Lugos. Telefon: 16.

ARADI IPAR ÉS NÉPBANK

Sürgönycim: „IPARBANK”

ARAD

Alapítói: 1869.

Alapítók: 10,500.000 lei. Tartalékok cca. 4,000.000 lei.

Telefonszámok:

16664

Bankosztály: 57. szám. — Váltóüzlet: 100. szám.

ALAPITÁSAI: Aradi Termény és Áruraktár részvénytársaság, Arad. —

Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi részvénytársaság, Arad.

— Foglalkozik a bankszakma minden ágazatával. —

Aradi Mintavásár.

Legelősből és legédesebb meg-
lepetést szerez hozzátartozói-
nak, ha a mintavásárról

cukorkát vagy csokoládét vissz
haza Gábortól

Detail eladás: Arad, Str. Alexandru
(Salac-u.) I. Mintavásár területén
632. sz. sátor. Bvartelep Str. Guza Voda 1

Látogassa meg
Harry Breder
nagy
szőrmeraktárát

Aradon,
Strada General Georgeson
4. (Tabajdi-u.)

Messe Kérd.

Dus raktár amerikai, fran-
cia, angol, német és orosz
szőrmeiben. A mintavásár
alkalmával nagy áreszál-
ltás! 10862

Harisnya

női, férfi- és gyermek-harisenk minden esetben 4. minőségben
28 lejtdi a legkisebb néma minőségig 145 lejtdi! Keztyük
kősimunka- és szabókellékek, valamint rövidruk
4292 a legelősből árak mellett!

Bogvó A.

Arad, Str. Eminescu 13
(v. Deák Forum-u.)

A
flúszkereskedő
urak szives figyelmébe!
Vásárolja csak a
„NEO” védjegyű
mézlégyszegőt,
melynek tulajdonsága, hogy kiváló
ragadó és fogóképes
és olyan anyagokkal van preparálva,
a melyekkel a legyeket gyorsan
magához csalja.
Csak a „NEO” légyfogóval
tudunk a legyek ellen határozottan védekezni!
Nagybani előruktók:
POLLAK József, ARAD, DARVÁS Vil-
mos Arad, „Coloniale” Frájt
Stolau Arad, Str. Consistorial
KOLB és PATZER
Aradul-Neu.

**A Petroșani bányagazgatóság
zenekara részére keres:**

1 flügelhornistát, ki primhegedős,
1 trombitást, ki primhegedős és
1 oboistát, ki klarinettista is.
Havi javadalmazás 3500—4000
lej, szabad lakás, fűtés, világítás,
valamint kedvezményes áru élelmi-
szerek. Ajánlatok:

Pán János karmester,
Petroșani, Strada Marea 10. címre
küldendők. 4811

Tekintse meg a
Müller fésűgyár pavillonját
a mintavásáron (D. 117.)

Üzlet: Arad, Str. Pirici No. 3.

BEVÁRTÁK

takarékkönyvecskére vagy folyószámlára
legelőnyösebben kamatoztatnak

az

Aradi Központi Takarékpénztárnál

Bul. Regina Maria, 18 saját házában.

Deviza és valuta ügyle-
tekre jogosított intézet.

Pénzváltó-osztályában

a Nemzetközi hálókocsi (WAGONS-LITS)
társaság menetjegyirodájának

ARADI ÜGYNÖKSÉGE,

C. F. R. valamint összes külföldi
vasuti jegyek eladási helye.

Aradi Mintavásár!

Ajándéktárgyak, briliáns, arany, ezüst tárgyakat feltűnő olcsó árban vásárolhat **FEINER** óra- és ékszerház Arad, Str. Brațianu (Weitzer János-uca) 3. Ékszerkert, ezüst tárgyakért, aranyért legmagasabb árat fizetek. 8026

Kender fésült és fésületlen, gabonás és lisztes zsákok, zsinag, kötél, vizmentes posyva, tömlő, kárpitos kellékek: matrac grádli, redőny grádli, afrik, stb. **Kender és lengyártmányok előnyösen beszerezhető** **Hacker Testvérek** Arad, Bul. Reg. Maria 9. (Uj Neuman palota) Telefon: 956. Burgonyeim: **Kender**.

I. Fabrica si tine la magazie: orice aliaje comerciale, de edificat canalizat, pentru fabrici de tigle, pentru aragamente de mori, de transportatiuni, de sobe si masini.

II. Turnatorie de metal pregatite pentru toate ramurile al industriei toate feluri de piese turnate din alama, metal si din bronz.

III. Atelierul face: prese exentrice, strunguri simple, masini de gaurit pt. parete, masini de ferastreu panglica, masini de ferastreu tip. Gatter, masini de frezat lem, masini pt. rabotat lem, si alte masini pt. tamplarie. Masini de modelat caramizi pt. mana, masini de sfarmat si de rasnit cucuruz, masini de taiat sisca, masini pt. taiat napuri, masini pt. modelat la turnatorie, transmisiune, lagare cu uleire in jur. Roata p. plutitoare de linie ferataingusta turnate din otel, osii, surube de sinuri si cuie de sinuri.

IV. Primeste scobirea si poleirea cilindrelor, transformarea locomobilelor dela masine de trierat pt. a fi manat cu aburi si repararea alor ori ce alte obiecte de aceasta natura.

V. Tine reprezentanta si magazia de comisie dela firma Ganz Electrotechnica S. A. motoare si masini dynamo, si dela firma Ganz & Co. Danubius Budapesta-obiecte pt. moare dif. tipuri de motoare cu benzina, gaz si motorina si toate alte fabricatiuni. **Industria de Fier din Arad Societate Anonima.**

Aradi Vasipar Részvénytársaság

I. Gyárt és raktáron tart: mindennemű kereskedelmi-, építkezési-, csatornázási-, malomberendezési-, magánjáró-, közlőmű-, kályha- és gépjárműt.

II. Fémöntőde: minden ipar részére mindennemű réz-, fém- és bronzöntvényt.

III. Vasmegmunkáló (gépműhelyi) osztályunk készít: kőbányászat gépjárműket, szakszertegapadokat, fahévízcsapókat, szalagfűrészeket, gattereket, fadarabolókat, faegyengető gépeket és egyéb asztalos gépeket. Kézi téglaszalagolókat, tengerei morzsoló-, tengerei daráló-, szecsavágó- és répvágó gépeket. — Öntődei formázó gépeket, közlőműveket és gyűrűskésű csapágyakat, kisvasuti acélöntődei csillekerékeket, tengelypárokat, síncsavart és sínsegeket.

IV. Elvállal: malomhenger-rovátkoist, csi-szolást, lokomobilgépek magánjáróvá való átalakítását és e szakmába vágó minden egyéb tárgyak javítását.

V. Képviseletet és bizományi raktárt tart: Ganz Villamossági Rt.-től villamos motorokról és dynamogépekről, továbbá Ganz és Társa Danubius Budapesti cég malmászati, benzin-nyersolaj és szivógázmotorok és egyéb gépjárműveiről.

Arader Eisenindustrie

Actiengesellschaft.

I. Fabriciert und hält auf Lager: jeder Art. Commerz-, Canal-ziegel-fabriks-, Mühleneinrichtungen-, Selbstwanderer-, Transmissions-, Ofen und Maschinen-Güsse.

II. Metallgiesserei: für alle Zweige der Industrie, sämtliche Metall und Bronz-Güsse. **III. Eisenbearbeitungs-Abteilung (Werkstätte) verfertigt:** Excenter-Pressen, Plandrehbänke, Wandschmiede-Bohrmaschinen, Bandsägen, Gattersägen, Holzfräse-Maschinen, Abrichter und sämtliche andere Tischlerei-Maschinen-Handziegelpressen. Maisrebler und Schrotter, Hexelschneider, Rübenschneider und Giesserei-Formmaschinen-, Transmissionen und Ringschmierlager. Kleinbahnenstahlgishunteräder, Schienenschrauben, Schienenenägeln.

IV. Übernimt: riffeln und schleifen von Mühlenwalzen, Umänderungen zu Selbstwanderer bei Locomobilen und Reparaturen sämtlicher in die Branche gehörigen andere Gegenstände.

V. Hat Verterettung und Kommissions Leger der Firma Ganz Elektrizität A. G. Für Elektromotoren und Dynamo-Maschinen-und der Firma Ganz & Co. Danubius Budapest für Mühlen Bestandteile alle Sorten Benzin-Rohöl und Sauggasmotore und andere Fabrikatione. 16668

Banca Asociata Societate Anonima

Egyesült Bank Részvénytársaság

Vereinigte Bank Actiengesellschaft

Alaptőke: 5,000.000 Lei.

Főintézet: A R A D, Bulevardul Regina Maria No. 21.

Telefonszám: 535. Távirati cím: „FUZIO“

Fiókiintézetek: Ieneu, Bureni, Cermei, Gurahonc és Sebisben vannak!

Foglalkozik a bankzakma összes ágazatával

Van autorizált valuta és külön áruosztálya!

Betéteket a legelőnyösebb feltételek mellett kalamoztat!

Aradi Mintavásár!

Szőrmekabátok, sálók, boák készen és megrendelésre mérték szerint a legmodernebb kiállításban kaphatók. Átszabásokat, javításokat elvállalunk. Szőrmékben állandóan a legnagyobb választék.

JOANOVITS ANTAL

szücs cég, alapítva 1882.

Arad, Str. General Grigorescu 2.

(A Dácia-kávéház melletti sarokházban.)

4340

A pontos címre figyeljen! Hasonló névvel könnyen összetéveszthető. — Fiókjelölésünk nincsen.

AZ aradi Dácia Kávéház
az élti közönség szórakozó helye

Esténként

Körössy Dudus,

Erdély leg híresebb cigányzenekara muzsikál.

Hartmann Kálmán

ékszerész

Elsőrangú modern drágakövi platina, arany, ezüst ékszerek, ezüstneműek, alpaca, alpaca-ezüst és berndorfi ezüstözött evőkészletek, kiváló minőségű svájci órák, bronz, aragonit és sportdíjak nagy raktára. Arad.

Minorita palota.

Klein Miksa

pálinkaáru nagykereskedését és irodáját

Arad, Str. Stancescu (Verbóczy-ucca) 1-3. szám alá

helyezte át.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRE

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CREME

Monique d'Origan

Butor-üzlet

megszüntetés miatt butorok jutányos árban, részletfizetésre is beszerezhetők:

Garai Károlynál,

Arad, Str. Ghapoghé-Lazar 5.
(-) Uránia mezej mellett. (+) 3565

Casa de Pastrare Civila din Arad S. A.

Aradi Polgári Takarékpénztár R.-T.

Arader Bürgerliche Sparcassa A. G.

Részvénytőke és tartalékok: 21,000.000

Lej.

Telefon: 61., 627.

FIÓKINTÉZETEK: Almáskamarás, Tschanad, Engelsbrunn, Elek, Glogovatz, Gottlob, Grabatz, Lenauhelm, Grossjetscha, Lippa, Mariensfeld, Neuarad, Neudorf Neupana, Perjamosch, Sanctianna, Sanctmartin, Schön-dorf, Tribswasser, Zadarlach.

Telefon: 61., 627.

ARAD,

Bul. Regina Maria

3-22. szám.

Aradi Mintavásár.

Mintavásári látogatók figyelmébe!

A mintavásár tartamára mélyen leszállított árak, az összes raktáron lévő árukban. Saját angol és francia szabó műhelyek!

Iuliu PLESZ Gyula

Központi női és gyermek felöltő és ruha nagyáruháza
Arad, Str. Col. Piriol 5. (Városmarty-u) a színház hátsó bejáratával szemben

Mintavásári látogatók figyelmébe!

Kérem a T. közönséget versenyképességemről meggyőződést szerezni. Széles választék! Kérem a címre figyelni!

A Vadember kabaréjában

mától kezdve kiváló új tagokkal szenzációs új műsor. Naponta 2 kacsogató bohózat. Minden este fellép **Aurel Dodescu** kitűnő román komikus. Kiváló kenyha és barok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjaztunk szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért a hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonja, amelyek tartalmukban jogra eredeti alakjában nem küldhetők, az minden egyes esetben megválasztása, illetve helyesítése. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

BORPINCÉBEN járatos pinceszemelés azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4233

BEJARO főzőnőt és szobalányt azonnali keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4419

MOLNÁRT keresek azonnali belépésre 6 járatu hengermalom kezelésére. Csak gyakorlott szakember ajánlkozson. Nicolae Rosu Lipova (Județ Timis). 4428

FIATAL urind elmenne magános urhoz házikasszonyrak, vidékre is megy. Ajánlatokat „Jelige 19” címen az Aradi Közlöny kiadóiba kér. 4427

JRODAI tisztviselő jó irással és gyakorlattal, azonnal felvétetik. Ajánlatok „Azonnal” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába küldendők. 4423

MINDENES főzőnő-bejárónő és egy fiu tanulóknak felvétetik. Franck cukrászda Arad, Str. Brațianu (Weitzer János-ucca) főpostával szemben. 4431

HAZTARTASBAN jártas gyermekszertelő urileány, vidéki családhoz ajánlkozok. Cím Rudolf Mosse Arad. 10253

Lakás.

HAROM-NÉGY szobás üres lakást keresek a belvárosban, nagy házbért fizetek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek „Üres lakás” jellegre. 4406

Vétel és eladás.

PING-PONG játék 270 lejért versenylabdával megrendelhető Sándor Hirlapirodában. Vidékre utánvétellel. 1004

Mintavásár látogatók figyelmébe
RUDNAY GYULA képek, valódi és helyben készített perzsaszőnyegek, vitrin, Biedermayer szalon, antik álló órák, 7 fiókos szekrény, régi varrósztal, különböző szalónok, komplett háló és úri szoba-berendezés, leányzóba, rézgyé és éjjeli szekrény, scheslon, scheslon terítő, nagy Singer gépek, irodai és női íróasztalok, vázák, márvány íróasztal, garnitúrák, fotelok, gyermekágy, festmények, hintaszék, függönyök, díszágyak, tükrök, asztalterítők, virágállványok, szép asztalok, gyermekkosci stb. eladók Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) l. e., jobb. 1000

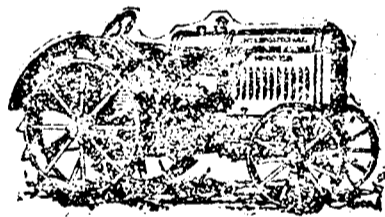
EZÜSTÖT, antik butort magas árban veszek, két új angol fotel 6000 leiert eladó. Biedermayer garnitúra restaurálva 18.000 lej. Salon Artistique Arad. 2601

A MINTAVASAR ALKALMAVAL előnyösen értékesíthető eladni szándékolt butorait, szőnyeget, háztartási cikkeit, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-ucca, l. em., jobb. old.) alá. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3. és Strada Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 120

GYÖNYÖRŰ Schunda-féle pedálos cimbalom, kitűnő hangu, eladó, továbbá lakásokat közvetít „Italia” ügynökség Arad, Strada Alexandri 1. 4433

KIVALÓ IPARMŰVÉSZETI REMEKMŰ, gyönyörű interziás szalongo garnitúra, Biedermayer stílus, eladó. Piața Mihai Viteazul 9., Kutschera. 4424

Mc CORMICK International TRACTOR
10-20 HP. 9037

A legtekélyesebb mélyművelést végző háromvasu szántógép, cséplőgép, malomhajtásra, vontatásra, szántásra egyaránt alkalmas
Vezérképviselő: Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad.

Varrógépkereskedők figyelmébe!

Keresse fel Schweltzer Henrik budapesti varrógépnagykereskedő romániai képviselőjét

ENGEL GYULA CÉGET ARAD,
4338 Strada Col. Paulian 1. (a vasut közelében)

ZÖNGORA kitűnő, rövid, keresztburok eladó. Arad, Str. Constantin (Kasza-ucca.) 21. szám. 4418

SZEP ebédlő eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4363

INTARZIAS vitrin eladó. Arad, Piața Avram Iancu 16., földsz. 8., Nyáryné. 4420

Üzletek.

KÉT SZÉP üzlethelyiség raktárral azonnal kiadó. Ortutay-palota Arad, Str. Eminescu 30. 4170

PUHÁFA detail üzletet keresek megvételre, esetleg bérbé. Ajánlatokat „Detail üzlet” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 4417

EGY jömeneteli sarok fűszer-üzlet piacotéren, komplett berendezéssel, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4435

Ingatlan.

TANYÁK elsőosztályú földekkel a város minden oldalán és a megyében 10-100 holdig, továbbá 22 hold parcellázható szőlő, eladó „Italia” ügynökségnél Arad, Str. Alexandri 1. 4432

EGY ház borbélyüzlettel eladó, lakás el-foglalható. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4398

TEMESMEGYÉBEN, Lipován, 18 hold szántóföld gazdasági épületekkel, eladó. Drackúró, Lippafüred közelében. Bartók. 4411

ARAD mellett egy 10 járatu, nagy forgalmu vám- és kereskedelmi múmalom, modern lakással és melléképülettel, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4408

Oktatás.

ZÖNGORAÓRÁK kezdőknek, haladóknak akadémiai tanterv szerint. Felnevelőknek esti tanórák. Arad, Str. Barițiu (Rákóczi) 20. sz. 4429

Ellátás.

KITŰNŐ MAGYAR HÁZI KOSZT kapható olcsó áron Calea Bihorului 2., 4., 6., a viadukt feljártával szemben, volt Dengl-ház, I. emelet, 30. ajtó, második lépcső feljárt, Cs. Endcsnól. 506

Különféle.

ÁSSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabásati tanfolyám az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 5685

PÉNZKÖLCSÖNÖKET banktól, legelőnyösebben folyósítottak. HAASZ-irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12. szám. 16657

BAROSS parkban szomszédok délelőtti élvezett egy gyöngyösor. Megtaláló szép jutalmat kap. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 4416

MAÇULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóiban. 500

Mintavásár tiz nap a'ati

Gyapju férfi öltöny ... Lei 1400
Gyapju fiu öltöny ... „ 1000
Vászon öltöny, kitűnő mosó ... „ 1180
Gummi kabát ... „ 900
Fregoli raglán I-a minőség ... „ 1980

Ezen árak csak a mintavásár tartamára érvényesek

MUZSAY-nál
Aradon, a színházzal szemben.

Tordai portland cement

elismert legjobb minőségben detail és waggon tételben kapható: 16658

Tordai Stukkatur és alabástromgypsz

Kornis Testvérek

dicsőszentmártoni darabos carbid

Arad, Bul. Reg. Maria 13. Telefonszám 501. 30, 355

UTLEVEL VIZUMOZAST és MEGBIZASOKAT napenkénti tutárindítással legolcsóbban, legmegbízhatóbban és leggyorsabban közismert pontossággal „SÁNDOR HIRLAPIRODA” ARAD, (Vármegyeházzal szemben) intéztet el. Külföldi menetrendek díjmentes használata. Gyűjtőhelyünk nincs I. sz.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Adószám: Aradi nyomdavidálat